

**Aan alle VVJ-leden en
sympathisanten:
een opperbest 2015 gewenst!**

**Financiënminister spuit opnieuw mist over fiscaal regime auteursrechten
Brenge Blendle, Myjour & Co. soelaas voor freelancers?
Afscheid van Jaak Vandyck
Hilde Van Malderen: 'Objectiviteit is een van mijn sterke punten'
En verder: het VVJ-rapport over journalistiek in 2014**

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

De Journalist 185 - 26 december 2014 - verschijnt maandelijks - v.u. Pol Deltour, Huis van de Journalist, Zennestraat 21, 1000 Brussel

(foto Christophe Vandercam /Photo News)

UIT DE VVJ

Journalistieke wensen	3
-----------------------	---

ACTUEEL

Nog altijd mist over fiscaliteit auteursrechten	4
Raad voor de Journalistiek opnieuw samengesteld	4
GoPress breidt service verder uit	5
Online kiosken: uitweg voor freelancers?	6-7
<i>Beyond Your World</i> traint buitenlandverslaggevers	8

JOURNALISTIEK in VLAANDEREN anno 2014

<i>Activiteitenverslag VVJ /AVBB</i>	9-16
--------------------------------------	------

IN MEMORIAM

Leo Custers, Jaak Vandyck en Janine De Rop	17
--	----

IN GESPREK

Hilde Van Malderen, enige voetbaljournaliste van Vlaanderen	18 -19
---	--------

RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

Klacht van Lindsey Pfaff tegen <i>TV Familie</i>	20
Klacht van Dirk Draulans tegen <i>De Standaard</i> en <i>Het Nieuwsblad</i>	21

MENS ACHTER HET NIEUWS

Marcel Coppens, sport-bolleboos van 67	22
--	----

ONDER EMBARGO

23

VVJ Antwerpen brengt toekomst provincies ter tafel

Welke toekomst is er nog voor de provincies, in een land dat steeds zwaarder gaat leunen op zijn regio's en waarin ook de gemeenten almaar nadrukkelijker een rol opeisen? Dat was de inzet van een pittig debat, dat VVJ-Antwerpen organiseerde op 8 december in de Antwerpse Arenberg. Moderator Guy Tegenbos (*De Standaard*) stelde met zijn meer dan kundige leiding de diverse standpunten snel op scherp. Mark Hendrickx (N-VA) en Nele Lijnen (Open VLD) verdedigden het regeringsstandpunt dat de provincies het best worden opgedoekt. Dat deed merkwaardig genoeg niet de derde vertegenwoordiger van de meerderheid in het panel, Ludwig Caluwé (CD&V), maar hij is dan ook zelf bestendig gedeputeerde van de provincie Antwerpen. Inga Verhaert (sp.a), Ingrid Pira (Groen), Tom Van Grieken (Vlaams Belang) en Kris Merckx (PVDA+) verdedigden om uiteenlopende redenen serieuze bijstellingen aan het provinciaal bestuursniveau.

Nog melden dat VVJ Antwerpen op 27 januari 2015 ook weer een speed-date woordvoerders - journalisten organiseert. In maart vindt een fototoonstelling plaats, in april wordt een gezinsdag op poten gezet, in mei de jaarlijkse quiz, en in juni is het weer tijd voor het journalisten-voetbaltornooi.

(pd)

De Journalist *Uit de VVJ*

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Monica MORITZ
Marleen SLUYDTS
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
BELGA PICTURES
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT

Huis van de Journalist
Zennestraat 21
1000 Brussel
Tel. 02/777.08.40
Fax 02/777.08.49
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Marleen Sluydts
Zie adres hierboven
info@journalist.be

RECLAMEREGIE

Cathy Pletinckx
Zie adres hierboven
info@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Claes-Roels
Albert Van Cotthemstraat 54
1600 Sint-Pieters-Leeuw
Tel. +32 (0)2 378 09 39
Fax +32 (0)2 378 25 59
www.claes-roels.be

Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

Consensusmodel

We beleven de donkerste dagen van het jaar, en de omgeving rondom ons lijkt al even duister. Ongetwijfeld zetten de zware besparingsmaatregelen van de diverse regeringen her en der een domper op de feestvreugde bij de jaarwisseling. Stakingen en betogingen lijken wel voor even achter de rug, maar het blijft nu wachten op de kansen die het sociaal overleg krijgt, en vervolgens de resultaten ervan. Hoe dan ook zullen de regeringen hun wil doordrukken. Tijdens het begrotingsdebat in de Kamer verwoordde Open VLD-fractie leider Patrick Dewael dat nog snedig als volgt: "De regering legt het kader vast, de sociale partners worden uitgenodigd, en als er geen consensus volgt, is het de regering die beslist. Dat heet het primaat van de politiek."

Nochtans kennen we ook in de mediasector maar al te goed het belang van sociaal overleg. Bij grote conflicten of herstructureringen is het zaak om met alle betrokkenen oplossingen te vinden die voor iedereen aanvaardbaar zijn. Dat is het consensusmodel, en het staat haaks op het conflictmodel waar sommigen lijken op aan te sturen.

Het is dan ook bijzonder pijnlijk om te horen hoe de voorzitter van de grootste partij van het land de pers beticht van partijdigheid. Op een evenement voor VOKA-ondernemers sprak Bart De Wever de volgende wens uit: "Dat we de moed zullen hebben gehad om door te zetten tegen de oppositie in, tegen de vakbonden in, en tegen de meeste media in, die ons nu afschilderen als sociaal-economische sadisten die voor hun plezier mensen pijn doen."

Als je zo uithaalt naar de pers, moet je man en paard noemen. Dan moet je zeggen waar precies "de (meeste) media" deze regering economische sadisten noemen. De pers op die manier aanpakken, is niet correct. Het tekent bovendien een gevaarlijke evolutie, die onze rol als kritische waakhond van de democratie in het gedrang brengt.

In Nederland dan weer zorgde *PowNews* opnieuw voor opschudding. De burgemeester van Maastricht is afgetreden na een opname met verborgen camera door die omroep. De beelden toonden de (openlijk homoseksuele) burgemeester tijdens een etentje in de privésfeer. De politicus sleept *PowNews* nu voor de rechter.

Het voorval wijst eens te meer op de grenzen van sensatie- en pulpjournalistiek. Werken met een verborgen camera kan, maar dan onder de strikte voorwaarden die onder meer de Raad voor de Journalistiek heeft vastgelegd. Wat in Nederland is gebeurd, strookt daar volgens mij niet mee. Natuurlijk is alles een kwestie van interpretatie, maar politici op die manier tegen de muur plakken is hoogst eigenaardig en verwerpelijk. Benieuwd hoe de rechter zal oordelen.

Marc Van de Looverbosch
Voorzitter VVJ / AVBB

(Foto Eric Vidal)

MIST OVER FISCAAL STATUUT AUTEURSRECHTEN TREKT MAAR NIET OP

Pol Deltour

Een goeie maand geleden ging een diepe zucht door vele journalisten- en uitgeverskamers. Eindelijk had Financiën een circulaire gepubliceerd die duidelijkheid gaf over de mate waarin journalisten fiscaal voordelige auteursrechtenvergoedingen kunnen opgeven in hun belastingaangifte. Vandaag is de opluchting weer een stuk minder groot.

De circulaire laat toe dat betalingen aan journalisten als fiscaal voordelige auteursrechtenvergoedingen worden opgegeven op twee voorwaarden: dat er een contract is dat expliciet de overdracht van auteursrechten bepaalt, en dat ditzelfde contract daarvoor ook een specifieke vergoeding regelt (zie vorig nummer van *De Journalist*). Uitgevers zagen hierin een machtiging om – mits aan de twee gestelde voorwaarden wordt voldaan – hun journalisten verder volledig in auteursrechtenvergoedingen te betalen.

Vandaag blijkt de BBI zich in diverse hangende zaken niet veel aan te trekken van de circulaire. Nog steeds verwerpt ze aangiften in 100% auteursrechten, en zet ze die ofwel integraal ofwel grotendeels om in 'baten' (waarop dan de gewone belastingvoet toepasselijk is). Het enige lichtpunt in recente beslissingen van de belastingcontroleurs is dat de fiscale boete van 50% wordt teruggebracht naar een verhoging van 10%. De fiscus erkent immers dat de journalisten zich voor hun aangiften hebben gebaseerd op de fiscale

fiches die de uitgevers hen bezorgden.

Wat de zaak geen goed heeft gedaan, zijn verklaringen van minister van Financiën Johan Van Overtveldt (N-VA) in de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Van Overtveldt verwees naar de circulaire als instrument om rechtszekerheid te scheppen in het complexe dossier, maar daar voegde hij onmiddellijk aan toe dat overeenkomsten met betrekking tot auteursrechten wel degelijk ook "met de werkelijkheid moeten overeenkomen". Lees: als een journalist voor een redactie een opdracht vervult, en dus een prestatie levert, dan moet dit in de belastingaangifte terug te vinden zijn als 'baten'. Wat een combinatie met auteursrechtvergoedingen weliswaar niet uitsluit.

De VVJ vroeg nogmaals een onderhoud aan met Financiën om meer tekst en uitleg te krijgen. In afwachting blijft ze alle journalisten waarschuwen voor ondoordachte belastingaangiften in auteursrechten. Een oordeelkundige split beroepsinkomsten / auteursrechtenvergoedingen blijft aangewezen.

RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK OPNIEUW SAMENGESTELD

De Raad voor de Journalistiek is opnieuw samengesteld voor de periode 2015-2018. Dat gebeurde door de ondersteunende vzw, waarin de VVJ en de Vlaamse mediadirecties zijn opgenomen.

Journalisten

(Effectief)

Luc DE SMET, journalist VRT
 Frederik DE SWAEF, hoofdredacteur *Story* en *TeVe-Blad*
 Stefaan MICHIELSEN, journalist *De Tijd*
 Luc STANDAERT, journalist *Het Belang van Limburg*
 Hubert VAN HUMBEECK, journalist *Knack*
 Louis WEENEN, freelance journalist, voorzitter VJPP

(Plaatsvervangers)

Goele DE CORT, journalist *brusselnieuws.be*
 Ihsane Chioua LEKHLI, journalist VRT
 Luc MICHIELS, journalist Belga
 Faroek OZGUNES, journalist VTM
 Katrien STRAGIER, journalist *Het Laatste Nieuws*
 Luc BLYAERT, hoofdredacteur *Datanews*, ondervoorzitter VJPP

Uitgevers

(Effectief)

Geert STEURBAUT, secretaris-generaal Mediahuis
 Werner SMEUNINX, gewezen redactiemanager Mediahuis
 Wim CRIEL, Roularta Media Group en docent Thomas More Hogeschool
 Luc DE POTTER, secretaris-generaal UPP
 Tim PAUWELS, journalist VRT
 Wim VAN CAPPELLEN, gedelegeerd bestuurder Reporters

(Plaatsvervangers)

Karen VAN BRABANT, bedrijfsjurist De Persgroep
 Patrick LACROIX, algemeen directeur Vlaamse Nieuwsmedia
 Dominique RASKIN, bedrijfsjurist Sanoma Magazines

Steven VAN DE RIJT, voorzitter UPP
 Jo BUGGENHOUT, journalist VTM
 Diane WAUMANS, manager beroepsethiek VRT

Externe leden

Aangewezen door de journalisten:

(Effectief)

Eric BREWAEYS, staatsraad raad van state en docent VUB
 Leen UYTERHOEVEN, persverantwoordelijke NMBS
 Liliane VERSLUYS, advocaat
 (Plaatsvervangers)
 Paul GEERTS, zelfstandig publicist
 Steve PAULUSSEN, hoogleraar UA
 Karen VANDER PLAETSE, marketingmanager VIAA (Vlaams Instituut voor Archivering)

Aangewezen door de mediadirecties:

(Effectief)

Guido KNOPS, Eredirecteur Koning Boudewijnstichting en voorzitter Open Monumentendag
 Rachida LAMRABET, auteur en jurist Interfederaal Gelijkekansencentrum
 Flip VOETS, docent KU Leuven en VUB
 (Plaatsvervangers)
 Greta BOURGEOIS, em. raadsheer hof van cassatie en em. buitengewoon hoogleraar KU Leuven
 Helen BLOW, stafmedewerker Steunpunt Algemeen Welzijnswerk
 Ike PICONE, doctor-assistent VUB en senior researcher iMinds-SMIT

Snuisteren in krantenarchieven: *alles kan beter*

Steven Vanden Bussche

Eerst Mediargus, en sinds 2012 Gopress, biedt communicatieprofessionals – onder wie journalisten – toegang tot de archieven van een reeks kranten en magazines. Maar helemaal perfect is het aanbod nog niet. Een stand van zaken.

Gopress, een joint venture tussen Mediargus en Pressbanking, is actief sinds 14 september 2012. Het is een project van de Belgische kranten- en tijdschriftenuitgevers om de verkoop van digitale losse uitgaven te stimuleren. Vandaag omvat de mediadatabank zowat honderd bronnen, waarin dagelijks ongeveer tienduizend gebruikers grasduinen. Het voorbije jaar schakelden alle Mediargus-gebruikers over.

Momenteel werkt Gopress intensief aan de verdere uitbreiding van haar bronnen, die het ook sneller beschikbaar wil maken. Patrick Lacroix, managing director van Mediargus en Gopress: "Veel mensen vragen om nog meer internationale publicaties ter beschikking te krijgen, en daarnaast ook lokaal relevante nieuwssites. We voegen ook almaar meer gespecialiseerde printbulletins toe, en ook ledenbladen. Een paar jaar geleden was dat ondenkbaar, omdat die niet de juiste technische middelen ter beschikking hadden om hun materiaal aan te leveren. Ook social media, zoals bijvoorbeeld updates van facebookpagina's, zullen een steeds groter aandeel van het aanbod vormen."

Volgens Lacroix zijn de technische complicaties uit de opstartfase nu tot een minimum herleid. "Maar verwacht de komende tijd geen blitse interface, met nog meer opties. Wat we wel willen, is een nog performanter en kwalitatief stabiel systeem, daarvoor wordt onze code helemaal opnieuw geschreven."

Zal het daardoor bijvoorbeeld ook mogelijk zijn om op Gopress een krant of een magazine langer dan zeven dagen in de oorspronkelijke grafische lay-out te bekijken? Maar dat heeft minder met technische, dan wel met auteursrechtelijke problemen te maken, zegt Patrick Lacroix. "Als je bij-

voorbeeld een advertentie op een pagina hebt, dan is dat een beschermd werk. Voor het digitaal hergebruik zou je dus, om de hele keten van rechten te respecteren, ook met die adverteerder een licentie moeten afsluiten. En dat is niet doenbaar."

Intussen stelt Gopress wel *intra muros*, bijvoorbeeld voor onderwijs of wetenschappelijke doeleinden, volledige uitgaven digitaal ter beschikking. "Voor de rest moet elke uitgever zelf een intern archief aanbieden voor zijn eigen publicaties."

Volgens Lacroix zou het helpen als er een 'publicatierecht' zou zijn, waardoor je publicaties *an sich* ter beschikking kunt stellen. "We hebben al van alles geprobeerd, maar van zodra je daaraan begint is er wel iemand die gaat procederen. Het sop is de kool niet waard, als je ziet wat voor claims wij hier al kregen. En als we zouden moeten vergoeden aan SABAM-tarieven, dan zitten we al snel aan enkele honderden euro's voor een pagina, terwijl die dan misschien één keer wordt bekeken."

Eigenlijk moet de wet op het auteursrecht worden gewijzigd, zegt Lacroix, maar dat is federale materie. Intussen vroeg hij ook aan Vlaanderen om garant te staan. "Iedereen staat op tafel om toegang te eisen tot historische archieven, maar niemand wil ervoor betalen. Zolang is het onze maatschappelijke taak om alles wat wordt gepubliceerd bij te houden, in de hoop dat het ooit exploiteerbaar wordt. Maar goed, intussen is het al toch mooi dat we het auteursrechtelijk geregeld hebben om alle krantenartikels vanaf halverwege de jaren negentig tot vandaag te kunnen aanbieden."

Koninklijke Bibliotheek aast op digitalisering krantenarchieven 1960-1990

De Koninklijke Bibliotheek van België (KBB) doet een warme oproep aan de Belgische uitgevers om samen de krantenarchieven uit de jaren zestig tot en met tachtig te digitaliseren. Tot nu toe heeft enkel uitgeverij Concentra, op eigen initiatief, de oude jaargangen gedigitaliseerd.

In de leeszaal van de Koninklijke Bibliotheek is een selectie van gedigitaliseerde kranten vanaf de Belgische onafhankelijkheid tot 1970 te zien. Daaronder ook de zogenaamde 'gecensureerde pers' uit beide wereldoorlogen. Daarnaast werden de literaire en artistieke tijdschriften tussen 1871 en 1958 gedigitaliseerd, net als enkele andere kostbare kranten "Het was onze plicht om prioriteiten te stellen, en we maakten een selectie op fragiliteit, verzuring, manipulatie door gebruik en zeldzaamheid", zegt Marc D'Hoore (Koninklijke Bibliotheek). "Maar er zijn nog veel meer oudere kranten die onze aandacht verdienen."

Dat België altijd een rijk krantenlandschap heeft gehad, bewijzen de ruim 1.200 titels die sinds de onafhankelijkheid werden uitgegeven. Net voor de Eerste Wereldoorlog telde ons land 112 dagbladen, nu zijn er nog een twintigtal, maar enkele kranten bieden wel een groot aantal regionale edities aan. Tussen 1960 en de start van Mediargus/Gopress, die een groot deel van de kranten *full text* bewaart, is er echter een digitaal vacuüm. Een oplossing ligt jammer genoeg niet voor de hand. Marc D'Hoore: "Digitalisering kost veel geld. En ook het auteursrecht speelt ons nog parten, aangezien een artikel in principe pas zeventig jaar na het overlijden van de schrijver vrij is van auteursrechten. Bovendien bestaat daarover geen consensus tussen de uitgevers en de journalisten en hun beheersvennootschappen."

Nog dit: wie nog meer krantenarchieven wil doorzoeken, kan ook terecht bij het geheugen van Eric Hennekam, via www.archiefzoeker.nl. (SVB)

DIRECTE VERKOOP: uitweg voor freelancers?

Ivan Declercq

Vlaanderen telt nog maar twee grote krantengroepen en twee grote tijdschriftengroepen. Dat maakt het voor freelancers een stuk moeilijker om hun werk verkocht te krijgen. Zit een mogelijke oplossing in het rechtstreeks verkopen aan de lezer? In Nederland wordt al aardig aan die weg getimmerd. Maar hoe realistisch is het om je journalistiek werk via een online platform aan te bieden?

Landbouwers hebben jaren geleden het voorbeeld gegeven. Een aantal onder hen was het beu dat de grote distributieketens bepaalden welke prijs ze voor landbouwproducten wilden betalen en ze organiseerden 'boerenmarkten': rechtstreekse verkoop aan de consument. Maar het is wel een marginaal fenomeen gebleven. Zal dat in de journalistiek anders zijn? In Nederland bestaan sinds kort diverse online kiosken: *Blendle*, *Myjour*, *eLinea*, *TPO Magazine*. Maar verdient de freelancer er wel iets aan?

Wellicht de bekendste kiosk is **Blendle**, opgericht door twee jonge journalisten en pas in april dit jaar gestart. De lezer krijgt een grote hoeveelheid kranten en tijdschriften aangeboden, waaruit hij artikelen kan kopen. Dat zijn uiteraard vooral Nederlandse publicaties, maar je vindt er ook *Humo* en *De Standaard*. De kostprijs varieert van € 0,10 tot € 0,89 per artikel. Het platform houdt een deel voor zichzelf en de rest wordt doorgestort. Niet naar de auteur, maar naar de uitgever van krant of tijdschrift. Heeft de auteur zijn auteursrechten onbeperkt afgestaan aan zijn uitgever – zoals in de meeste standaardcontracten is vastgelegd – dan heeft hij pech. Alleen voor de uitgeverijen is het een bijkomende bron van inkomsten.

Uitgevers zien kennelijk wel brood in zo'n extra verkoopkanaal. Eind oktober werd bekend dat twee mediagiganten – Axel Springer en The New York Times – 3 miljoen euro investeren in Blendle. "Zonder investering zou Blendle failliet zijn gegaan", geeft oprichter Marten Blankensteijn toe, "want Nederland heeft een te kleine markt voor dit product." Om meer naambekendheid te genereren opent Blendle net voor Kerstmis een pop-up store in een groot winkelcentrum in Utrecht. In die winkel kunnen klanten uit papieren kranten en tijdschriften artikelen scheuren en die apart betalen, à rato van gemiddeld € 0,20 per artikel. Een stunt ter visualisering van het concept: je koopt geen krant meer, maar aparte artikelen.

TPO Magazine, een freelancerscollectief, werkt op een andere manier. Hier vind je wel individuele auteurs, onder wie de ook in Vlaanderen bekende correspondenten Harald Doornbos en Arnold Karskens. Je krijgt van de artikelen slechts een inleiding te zien. Wil je het hele artikel lezen, dan moet je je abonneren op de auteur. Je betaalt dan € 2,69 voor een maand, € 14,99 voor zes maanden of € 23,99 voor 12 maanden. Daarmee krijg je toegang tot alle artikelen van de auteur. Een model dat dus sterk auteursgericht is.

Gek genoeg kun je de stukken van de auteurs toch weer wel apart kopen, omdat TPO Magazine ook via Blendle te lezen is. En daar koop je dus aparte stukken.

Een van de eersten die met online kiosken bezig was, is wellicht Bredanaar Michel Suijkerbuijk, die samen met anderen **eLinea** heeft opgericht. Ook op dit platform, dat zich aankondigt als "een Spotify voor journalistieke en literaire artikelen", vindt de lezer een waaier van bladen (150, waaronder de Vlaamse *Mo**, *Rekto Verso* en *Streven*) en auteurs (vooral dichters).

Voor eLinea is nog een ander betaalsysteem uitgewerkt: voor tien euro per maand kan de lezer een abonnement 'all you can read' nemen. Maar men kan ook losse artikelen kopen. Auteurs kunnen rechtstreeks en alleen bij eLinea hun waar aanbieden, of dat doen via een kanaal bij TPO Magazine. Voor gedichten betaalt de lezer € 0,20, journalistieke artikelen via TPO Magazine kosten tussen € 0,18 en € 0,38.

Begin dit jaar had eLinea ongeveer 20 betalende abonnees, in september zat men aan 200 abonnees en eind dit jaar hoopt men er 1.000 te hebben. De inkomsten komen vooral van de abonnementen: slechts 1 % komt van de verkoop van losse artikelen.

Begin 2015 jaar looft eLinea een publieksprijs uit: er zijn 35 artikelen genomineerd die in 2014 op het platform zijn verschenen. Het artikel dat tussen 16 en 31 december 2014 het meeste stemmen van lezers krijgt, is goed voor een award van 2.500 euro.

En dan is er **Myjour**, dat ook in Vlaanderen voet aan de grond wil krijgen. In november zijn CEO Jan Verheul en account manager Bianca Oppelaar het concept komen toelichten voor Vlaamse tijdschriftenuitgevers.

Myjour biedt zowat alle Nederlandse – nog geen Vlaamse – publicaties aan, waaruit de lezer artikelen kan plukken. Maar na een aantal schermpjes scrollen kom je bij individuele auteurs – in december tellen we er 115, allen Nederlanders – die hun stukken te koop aanbieden, a rato van € 0,18 tot pakweg € 0,84 (telkens veelvoud van 6 cent). De auteur bepaalt zelf hoeveel hij vraagt voor een artikel. Sommigen bieden ook stukjes gratis aan, om naambekendheid te creëren.

Zoals bij de andere kiosken gaat 30% naar Myjour, 70% is voor de auteur of voor de uitgever (als die over de auteursrechten beschikt). Volgens Verheul biedt Myjour nu ruim 150.000 artikelen aan. En bij de auteurs vind je ook namen

terug die je bij TPO Magazine per abonnement vindt en van wie je hier, net als bij Blendle, dus aparte artikels kunt kopen. De auteurs hebben een CMS-systeem en kunnen zo hun artikels direct op Myjour plaatsen. Wie op Myjour wil publiceren, moet een account aanvragen. Verheul: "Wij kunnen evenwel niet bepalen wie goede teksten schrijft." Onduidelijk is dus aan welke criteria een auteur moet voldoen om in de galerie te worden opgenomen.

Wat Myjour specifiek maakt, is dat artikels niet alleen worden aangeboden aan de eindconsument, maar via *Myjour Repub* ook aan uitgevers, bedrijven of organisaties die op zoek zijn naar content voor hun bladen. Dat betekent dat freelancers die hun auteursrecht hebben behouden, Myjour kunnen gebruiken als hun openbaar archief: reportages kunnen worden aangekocht voor *herpublicatie* door diverse gebruikers. *Syndication*, heet dat en het is op zich niet nieuw. Dertig jaar geleden al bood *The New York Times Syndication* artikels internationaal te koop aan. Vlaamse kranten kregen dan bijvoorbeeld wekelijks per fax een lijstje van wat in de aanbieding stond. Uitgevers doen het dus al decennia, maar nu kunnen individuele auteurs het dus ook.

Over het bedrag dat kan worden gevraagd voor hergebruik van een stuk ontstond in november, bij de voorstelling van Myjour in Vlaanderen, enige animositeit. Verheul en Oppelaar hadden het over € 20 à € 60 per artikel, in functie van de lengte van het stuk. Maar uitgevers vonden dat het moest worden gekoppeld aan de oplage van de publicatie die het artikel wil overnemen. Een eenheidsprijs zagen zij niet zitten.

Vlaanderen?

In Vlaanderen is Nik Hemmeryckx vorig jaar bezig geweest met voorbereidingen voor **Vergil.io**, een platform waarop freelancers zelf hun productie te koop zouden kunnen aanbieden. Hemmeryckx is een IT-man die uit de uitgeefsector komt, en dit jaar nog een prijs won voor een innovatief boekproject. "Een systeem waarbij de gebruiker met één paswoord direct op de verschillende sites van individuele freelancers terecht zou kunnen, dus niet op een Vergil.io-site", legt hij uit. Daar zou de lezer een stukje tekst kunnen lezen; wil hij de volledige tekst, dan zou dat via Vergil.io gaan. Anders dan de Nederlandse platformen wil Vergil.io zich op de achtergrond houden, en dus zelf geen 'merk' worden.

Nik Hemmeryckx: "Alles was klaar deze zomer, zodat ik kon beginnen zoeken naar auteurs. Maar toen realiseerde ik me

dat ik slechts één design had voor alle auteurs. Een beetje dom, want alles zou er dan hetzelfde uitzien. Ik heb toen bij Cronos (*het IT-bedrijf dat Vergil.io heeft ontwikkeld en bekostigd*) gevraagd om per journalist aparte designs te maken. Maar dat zou 500 à 700 euro per design kosten. Bovendien bleek Cronos mij als een klant te hebben gezien en wil het 200.000 euro voor de ontwikkelingskosten van Vergil.io. Terwijl ik altijd had gedacht dat we partners waren in dit project. Ik zit nu dus in een catch 22-situatie: ik kan geen auteurs zoeken als ik ze geen individueel design kan aanbieden, en ik kan ze dat niet aanbieden als ik ze niet 500 à 700 euro daarvoor vraag. Richt ik hiervoor een vennootschap op, dan moet die trouwens ook nog eens die ontwikkelingskosten aan Cronos betalen."

Hemmeryckx heeft zijn project nu voorlopig *on hold* gezet. Maar hij blijft er in geloven. Zo is hij in gesprek geweest met een journaliste die een collectief wil opzetten voor een digitale uitgave van kwaliteitsjournalistiek. "Ik ben klaar voor een doorstart", aldus Hemmeryckx.

Voorts is er in Vlaanderen nog **Mediargus/Gopress**, dat de content aanbiedt van 1 Duitstalig, 1 Luxemburgs, 8 Franstalige en 15 Nederlandstalige dagbladen, en verder 1 Engelstalig, 20 Nederlandstalige en 19 Franstalige tijdschriften, plus drie persagentschappen. Maar dit is anders van opzet. Gopress, een initiatief van gevestigde uitgevers, lijkt zich meer te richten op de professionele gebruiker van media. Het biedt diensten aan zoals het zoeken in het persarchief, het monitoren van nieuws over een organisatie of het uitsturen van persberichten door organisaties. De prijzen zijn dan ook anders: het begint bij € 500 (+ btw) per jaar voor de 'wallet' (toegang tot Go Press Search, Archives en Alerts) en gaat naar een 'vanaf € 2.100 + btw per jaar' voor diensten op maat.

Conclusie

Voor freelancers kunnen online kiosken de mogelijkheid bieden om rechtstreeks te verkopen aan de lezer en om producties uit hun archief aan te bieden voor herpublicatie. Tenminste: als ze hun auteursrechten in eigen hand hebben gehouden. Helaas zijn de standaard aannemingscontracten van de gevestigde uitgevers meestal zo opgesteld dat de auteur al zijn rechten afstaat aan de uitgever.

Maar laten we wel wezen: in dit stadium zijn online kiosken nog geen aanleiding om als freelancer al meteen je Porsche te gaan bestellen. In het beste geval gaat het erom iets bij te verdienen met materiaal dat toch al is gemaakt, of een extraatje uit een opdracht te halen. Bovendien is het Nederlandse taalgebied klein, zodat rechtstreekse verkoop hier wellicht niet echt een flinke bron van inkomsten zal genereren. Tenzij heel Vlaanderen en Nederland massaal overschakelen van print naar louter digitaal lezen. Of dat de freelancer in een wereldtaal gaat publiceren op een internationale online kiosk.

<https://blendle.nl/>
<https://magazine.thepostonline.nl/auteurs>
<http://www.elinea.nl/collecties>
<https://myjour.com/>
<http://www.gopress.be/info/nl>

'Blogs en burgerjournalisten nemen nood aan buitenlandjournalistiek niet weg'

Anneleen Ophoff

Vorige week vond in Utrecht de slotconferentie van het *Beyond Your World* trainingsprogramma plaats. De deelnemers werden er getraakteerd op inspiratiesessies, workshops, paneldiscussies, keynotes en een tentoonstelling. Aansluitend, op de Avond van de Buitenlandjournalistiek, konden de jonge wolven ook nog contact leggen met oude rotten van het vak.

"Geen mens kan volhouden dat hij onafhankelijk is van wat elders op de wereld gebeurt", zegt *BYW*-oprichter Stefan Verwer. "Ons gas wordt duurder wanneer de Russische gas-kranen dichtgaan vanwege een crisis in Oekraïne. De oorlog in Syrië en Irak komt wel erg dichtbij als jihadisten uit de Lage Landen meevechten aan de zijde van de radicaal-islamitische strijdkrachten van IS. En armoede in Afrika levert ook bij ons grote migratiestromen op. Goede buitenlandjournalistiek informeert ons over al die veranderingen in de wereld." Via het trainingsproject konden jonge journalisten een trip maken naar een ontwikkelingsland. Op negen jaar tijd namen al duizend studenten uit heel Europa deel, onder wie

de laatste twee jaar ook studenten van de Thomas More-Hogeschool in Mechelen.

"In de beginjaren van de journalistiek was buitenlandverslaggeving net een jongensboek", aldus Marc Broere, hoofdredacteur van *Vice Versa*. "Je beleefde conflicten, hongersnood en glamour, en als je als oorlogscorrespondent thuiskwam, werd je opgewacht door de lokale redacties en ter plekke geïnterviewd. Je mocht dan zelfs bij prinses Béatrix op bezoek." Die hoogdagen van de buitenlandjournalistiek liggen volgens sommigen achter ons, maar toch bevinden er zich ook onder de deelnemers aan *Beyond Your World* nog hoogvliegers. Ene Danny Ghosen werd tijdens een reis naar Indonesië bijna naar huis gestuurd. Vandaag kennen we hem als een kritische verslaggever bij *Pownews*, die vorig jaar nog klappen kreeg aan de ambassade van Angola.

Correlations

Een andere reporter, Marten Blankesteyn, deed na zijn deelname aan *BYW* voor het eerst een voorstel om artikels per stuk te verkopen. "Dat gaat nooit lukken", kreeg hij te horen. Enkele jaren later richtte hij het succesvolle *Blendle* op. Ook dit jaar weer lanceerden twee deelnemers een nieuw project. Hun online platform *Correlations* verbindt mediabedrijven met correspondenten aan de andere kant van de wereld. Volgens Stefan Verwer is er in het huidige klimaat van blogs en burgerjournalisten nog altijd nood aan buitenlandjournalisten. En toch is er in de huidige opleidingen journalistiek maar weinig ruimte voor buitenlandberichterij, getuigen de aanwezige studenten en docenten. Verwer wijt dit aan de hoge kosten van een buitenlandreis. "Met *Beyond Your World* vulden we die lacune", zegt hij. "Maar nu het programma verdwijnt, hopen we dat er inmiddels zoveel aandacht is voor buitenlandse berichterij dat de opleidingen zelf het werk voortzetten."

Journalistieke ambitie en talent zijn er in de Lage Landen alvast genoeg, zo bleek in Utrecht. Van de negentig oud *BYW*-ers die aanwezig waren, zegt de meerderheid vandaag in de journalistiek te werken. Eline Huisman kreeg de smaak zo te pakken dat ze, vanuit verschillende opleidingen, maar liefst drie keer een *Beyond Your World*-reis deed. Ze schrijft nu voor *De Volkskrant*.

Edward Geelhoed zegt zijn uitstapje met twee drugsbaronnen in Rio de Janeiro nooit te zullen vergeten. Sindsdien freelance hij voor *NRC* en *Vrij Nederland*. En Emma Lesuis maakte in Zuid-Afrika een reportage over zwarte boeren bij een blanke wijnproducent. Ze sloot zich aan bij *Vranckx en de Nomaden* en toonde haar beelden op Canvas.

MEDIA

café

MEDIACAFÉ: De vernieuwers van de journalistiek

DO 26 februari 2015 - 19:30 > 21:00

Voorbij zijn de tijden waarin nieuws en informatie uitsluitend van de journalist naar de burger stroomden. De digitale revolutie heeft de weg geopend naar nieuwe vormen van (onderzoeks)journalistiek.

Crowdsourcing, burgerjournalistiek, *data driven journalism*, en waarom niet eens een *newsgame* maken? René van Zanten (Stimuleringsfonds voor de Journalistiek) geeft een presentatie en gaat in gesprek met o.a. Philippa Law (GuardianWitness, BBC Fusion, BBC Voices).

In het Nederlands en Engels.

MEDIACAFÉ: De devaluatie van persfotografie

DO 23 april 2015 - 19:30 > 21:00

Fotografie is volgens een enquête van *Vacature dé droomjob*. *Vacatures* voor fulltime persfotografen zijn echter schaars. Wordt het beroep bedreigd nu bijna iedereen altijd een camera op zak heeft? Betaalt men persfotografen voldoende voor hun werk? Krijgen fotografen voldoende erkenning? Met Martijn Kleppe (Erasmus Universiteit Rotterdam) en Lieven Van Assche (Imagedesk.be, voorzitter Vlaamse Vereniging van Beeldjournalisten, VVB).

Locatie: Zebrastraat, Zebrastraat 32, 9000 Gent

Gratis, reserveren aanbevolen: www.deburen.eu of +32(0)2 212 19 30

Organisatie:

deBuren, Fonds Pascal Decroos, VVOJ en Zebrastraat. Met de steun van de VVOJ.

VVJ-jaarverslag 2014

Een spannend jaar,
ook achter de schermen
van het nieuws

Het nieuwsjaar 2014 in hoofdlijnen

2014 was een jaar met veel nieuws. Spannend nieuws ook, met verkiezingen, sociale onrust, een WK voetbal, moslimterrorisme, overrijverige inlichtingendiensten, klimaatopwarming, fiscale vrijbuitelij... De Vlaamse nieuwsmedia kan niet worden verweten dat ze het slecht hebben gedaan. En toch gingen achter het royale nieuwsaanbod opnieuw enkele belangrijke mediaverschuivingen schuil. Positieve, maar ook verontrustende.

Zo was 2014 voor de Vlaamse journalistiek het jaar waarin de historische fusie-operatie Mediahuis zich voltrok. Het was tevens het jaar waarin de VRT werd duidelijk gemaakt dat ze fors moet inleveren, met onvermijdelijke repercussies voor het nieuwsaanbod. Maar 2014 was ook het jaar waarin Media 21 werd opgericht, een koepel van nieuwe en ambitieuze *digital-only* nieuwssites. En het was het jaar waarin *De Morgen* eindelijk de digitale nieuwskaart trok.

2014, dat was voor de Vlaamse journalistiek tevens een jaar waarin opnieuw minder nieuwe journalisten in het vak stapten. Het totaal aantal beroepsjournalisten steeg weliswaar licht, maar in historisch perspectief zit de klad er duidelijk in. 2014 was trouwens een verkiezingsjaar, dat een nieuwe Vlaamse minister van Media opleverde die onmiddellijk aangaf zijn inspanningen te zullen focussen op journalistieke kwaliteit, veeleer dan op verouderde mediastructuren.

Op het vlak van de arbeidskwaliteit bracht 2014 voor journalisten niet veel lekkers. Omzeggens overal worden de klassieke loonbarema's vervangen door flexibele vergoedingen, die afhangen van bedrijfsomzet en individueel scoren. De omzetting van journalistenvergoedingen in auteursrechten levert dan weer een mooi fiscaal voordeel op, maar het bleef wachten tot het jaareinde voordat daar enige rechtszekerheid over kwam. Wat de werkdruk betreft: die werd er het afgelopen jaar zeker niet minder op.

2014 was voor de Vlaamse journalistiek tot slot een jaar waarin de persvrijheid her en der opnieuw onder druk stond. Elk van de kortgedingen tegen media was er een te veel. En opnieuw vielen zeer betwistbare veroordelingen van journalisten te noteren. In het Midden-Oosten werden collega's letterlijk onthoofd. En dan blijft nog de vraag of ook in Europa en de VS allerlei autoriteiten – in hun ijver om de veiligheid of de privacy van burgers te vrijwaren – niet al te fel inhakken op de persvrijheid.

Eén ding is zeker: 2014 was ook weer een jaar waarin de VVJ, met de middelen die ze heeft, alles heeft geprobeerd om de journalistieke rechten, vrijheden en belangen te verdedigen.

Pol Deltour

(Foto Geert Van de Velde / De Morgen)

1. NIEUWSMEDIA

De Vlaamse krantensector is in 2014 opnieuw licht gekrompen, met een half procent deze keer. Het gaat om de papieren en digitale verkoop samen. Positief is dat een paar titels – *De Standaard* en *De Tijd* – hun papieren minverkoop wisten te compenseren met een digitale meerverkoop. Beide lieten groeicijfers optekenen van zowat anderhalf procent. Voor de andere krantentitels blijft het voorlopig zoeken naar hoe de neerwaartse tendens kan worden omgebogen. De Franstalige krantensector liet een verlies van ruim 4 procent optekenen in het voorbije jaar.

Ook de magazinemarkt werd weer wat kleiner. Zowel in Vlaanderen als in Franstalig België moesten de week- en maandbladen anderhalf procent inleveren.

De radio- en televisieomroepen hadden over kijk- en luistercijfers in 2014 niet te klagen. En ook al blijft de VRT met zijn journaal- en duidingsprogramma's absolute koploper, ook Mediaaan bereikt met zijn nieuwswitzendingen een aanhoudend groot publiek. De regionale omroepen kampen al enkele jaren met teruglopende kijkcijfers. Ook de audiovisuele media ontwikkelen almaar meer online applicaties voor hun nieuwsaanbod, wat hun bereik nog opdrijft.

Intussen zoeken ook *digital-only* nieuwsprojecten verder hun weg richting publiek. *Apache*, *DeWereldMorgen*, *MO* en *NewsMonkey* bewezen in 2014 dat er wel degelijk een markt is voor hun aanbod. Of die voldoende groot is voor verdere professionele uitbouw, moet de komende jaren worden bevestigd.

Misschien wel de belangrijkste ontwikkeling van het afgelopen jaar was de groeiende populariteit van sociale media bij jongeren – ook voor nieuws. Facebook, Twitter, YouTube en Instagram kapen gigantisch veel aandacht weg, hoe beperkt en soms dubieus hun informatieaanbod ook is.

Mediabedrijven

Mediabedrijven blijven weliswaar ook sterk afhankelijk van reclame-inkomsten. Die schoven ook in 2014 weer verder door naar grote mediaspelers zoals Google en YouTube. Meer en meer adverteerders zetten, geholpen door nieuwe technologie, ook in op direct marketing. Onder meer voor personeelsadvertenties, ooit zo lucratief voor de geschreven pers, is dat het geval.

Niet dat de bedrijfsresultaten van de Vlaamse mediahuizen in 2014 echt slecht zijn. Zo blijft De Persgroep uitstekende omzetcijfers boeken, en zien ook Roularta en Sanoma, na ettelijke donkere jaren, weer enig perspectief. Het belet niet dat in de diverse bestuurskamers ook het afgelopen jaar weer zwaar is ingezet op synergieën en rationalisering. Het typevoorbeeld is Mediahuis, dat in 2014 volop werk maakte van het ineenschuiven van de krantenactiviteiten van Corelio en Concentra. Op audiovisueel vlak legde Telenet de hand op de zenders Vier en Vijf. "Steeds meer nemen we crossmediale en convergente tendensen waar", zo schrijft de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) in zijn rapport over 2014. "Vlaamse mediagroepen raken onderling steeds meer verstrengeld. Dit zet de diversiteit van het aanbod onder druk." Dat laatste was eerder op het jaar ook al de slotsom van een wetenschappelijk onderzoek verricht door Universiteit Antwerpen. Vastgesteld werd dat concentraties, afslankingen van redacties en digitalisering ertoe leidden dat de Vlaamse kranten almaar meer dezelfde nieuwsverhalen brengen. Vooral voor de drie kranten van De Persgroep was dat het voorbije decennium het geval.

Nog belangrijk in het voorbije jaar was de verdere expansie van Vlaamse mediabedrijven in Nederland. De Persgroep, die al vier toonaangevende Nederlandse krantentitels in de portefeuille heeft, staat nu op het punt ook de regionale krantengroep Wegener binnen te rijden. En straks lijft dus ook Mediahuis een Nederlands kroonjuweel in: NRC. De toekomst moet uitwijzen wat de betrokken Vlaamse media bij die geldverslindende acquisities echt te winnen hebben.

Mediahuis

Toen Mediahuis in 2013 het daglicht zag, gaf het zichzelf vijf jaar tijd om de omschakeling naar een rendabel multimediahuis te maken. In 2014 vond alvast een zware herstructurering plaats, die aan 139 werk-

nemers hun job kostte, onder wie een kwart journalisten. De 36 ontstegen op redacties situeerden zich bijna uitsluitend bij *Gazet van Antwerpen* en *Het Nieuwsblad*. *De Standaard* en *Het Belang van Limburg* ontstongen nagenoeg de dans.

Aanvankelijk wilde de directie 205 functies schrappen, maar het gezamenlijke personeelsfront van vakbonden en VVJ kon dat cijfer sterk terugdringen. De werknemers die moesten vertrekken, konden overigens aanspraak maken op deftige vertrekregelingen of brugpensioenen (nu swt).

Ook in het bestand van freelancemedewerkers werd stevig gesnoeid. Mediahuis zelf verklaarde dat door de fusie feitelijk één op de twee regionale correspondenten overtalig werd. Dat betekent voor een paar honderd freelancers dat ze bij Mediahuis niet langer aan de bak komen. Voor de betrokken redacties was de fusie-operatie alleszins het sein om werk te maken van redactiestatuten en redacteraden, die de eigenheid van elkeen vrijwaren. Met name bij *Het Nieuwsblad* en *Gazet van Antwerpen* wordt die nood fel gevoeld (zie verder).

Intussen gaat de operatie-Mediahuis weer een nieuwe fase in: die van de integratie van de arbeidsstatuten. De bedrijfsleiding maakt er daarbij geen geheim van dat ze de vergoedingen van loontrekkende journalisten drastisch wil omgooien, en ook de overblijvende freelancers gregen een nieuw standaardcontract voorgelegd (zie verder).

VRT

De openbare omroep heeft dan wel niet rechtstreeks te lijden onder de economische crisis, toch dwingt de politieke context ook haar in een krimpscenario. Volgend jaar moeten 18 miljoen worden bespaard, en 128 jobs worden geschrapt. Daarvan ook enkele op de Nieuwsdienst. De Canvasprogramma's *Login* en *het 100-secondenjournaal* verdwijnen. Het Radio 2-programma *Avondpost* wordt voortaan centraal vanuit Brussel gemaakt. De vaste correspondenten in Den Haag, Washington en Peking worden teruggeroepen. Een reeks rechtstreekse sportuitzendingen wordt geschrapt. En de cultuursite *Cobra.be* wordt geïntegreerd in *deredactie.be*.

Voor het overige hoopt de VRT – de nieuwe ceo Leo Hellemans op kop – de schade voor de Nieuwsdienst te beperken. Voor verdere digitalisering wordt zelfs 8 miljoen geïnvesteerd, en worden zowaar 39 mensen met een 'digitaal profiel' aangeworven. Dat laatste is een stevige doorn in het oog van de commerciële media. Zij zien de VRT-website en bijgaande tools almaar meer als oneerlijke, want door de overheid gefinancierde concurrentie, die hen fnuikt in hun digitale ontwikkeling.

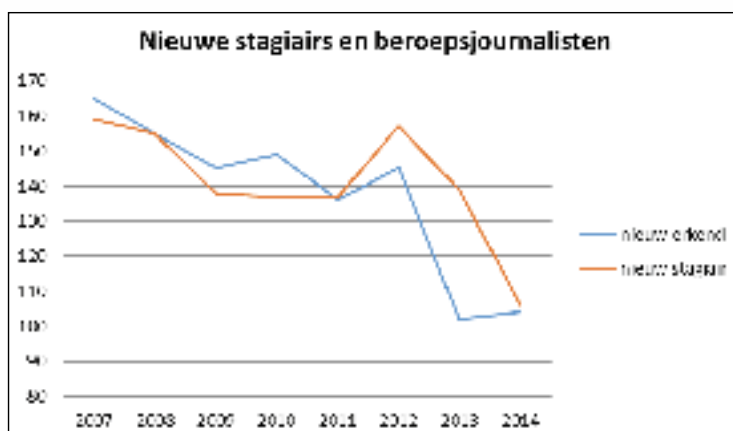
En verder...

De Morgen kreeg in oktober een grondige facelift. Er wordt ook ingezet op een moderne website, die wordt doorgetrokken naar een gebruiksvriendelijke app. Op die manier moet de krant de digitale voor-sprong van rechtstreekse concurrent *De Standaard* inlopen. Als eerste Vlaamse krant beschikt *De Morgen* nu overigens over een duo vrouwelijke hoofdredacteuren. *** **Sanoma België** blijft voorlopig gewoon voortdoen. Dat verklaarde de bedrijfsleiding nadat De Persgroep en Roularta hadden duidelijk gemaakt dat ze de magazine-uitgever niet wensen over te nemen. *** De **regionale tv-zenders** AVS en TV Oost kondigden in november aan dat ze gaan samensmelten tot één Oost-Vlaamse tv-omroep. De daling van zowel het kijkersbereik als de reclame-inkomsten noopt hen daartoe. Ook de andere negen regionale omroepen denken of werken al aan verdere samenwerking. *** In Brussel werd **Vlaams-Brusselse Media** opgericht, een mediakoepel waarin weekblad *Brussel Deze Week*, regionale zender *tvbrussel*, stadradio *FM Brussel* en nieuwssite *brusselnieuws.be* voortaan de krachten bundelen. *** Acht *digital only* nieuwssites bundelden begin 2014 de krachten in een nieuwe mediakoepel: **Media 21**. De vereniging rekent op meer overheidssteun voor nieuwe digitale nieuwsprojecten, en aast daarbij deels op de klassieke perssteun van zowel federale als Vlaamse overheid. *** De nieuwe Vlaamse minister van Media, **Sven Gatz** (Open VLD), is alvast niet ongevoelig voor die verzuchting. Hij kondigde in zijn beleidsnota voor 2014-2019 aan zijn mediabeleid meer te willen focussen op kwalitatieve journalistiek dan op de klassieke gedrukte pers.

2.(BEROEPS)JOURNALISTEN

De concentraties en herstructureringen in de mediabedrijven wegen ontegensprekelijk op het aantal journalisten. Behalve het collectief ontslag van 36 journalisten bij Mediahuis (zie hoger), vielen ook in andere groepen weer afdankingen op redacties te noteren. Minder zichtbaar is het aantal zelfstandige journalisten dat niet langer met opdrachten wordt bedacht of er zelf de brui aan geeft. Freelancers vertegenwoordigen zowat een kwart van het aantal beroepsjournalisten, en vele tientallen lieten het afgelopen jaar weten dat ze stoppen met hun journalistieke activiteit, althans in hoofdberoep.

Het totaalcijfer van erkende beroepsjournalisten – wat staat voor journalisten die in hoofdberoep actief zijn bij breedpublieksmedia – staat hoe dan ook onder druk. Dat blijkt duidelijk uit het aantal nieuwe erkenningen in 2014, dat net zoals het jaar daarvoor lager ligt dan voordien. Vooral de daling van het aantal nieuwe stagiairs – dat zijn journalisten die minstens 3 maand professioneel actief zijn – is verontrustend.

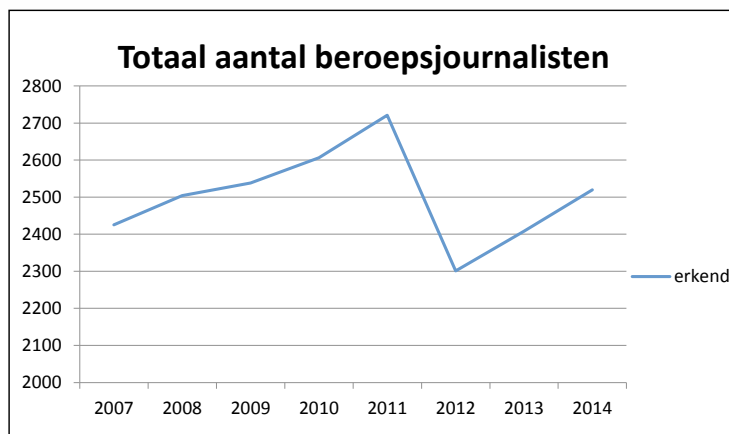

	Nieuw erkend	Nieuw stagiair
2007	165	159
2008	155	155
2009	145	138
2010	149	137
2011	136	137
2012	145	157
2013	102	139
2014	104	106

Stagiair-beroepsjournalisten: werken minstens 3 maand voor een nieuwsmedium

Erkende beroepsjournalisten: werken minstens 2 jaar voor een nieuwsmedium

Weliswaar zijn er in het totaal weer iets meer beroepsjournalisten dan de vorige twee jaar. Die stijging is normaal in het licht van de wettelijk bepaalde vijfjaarlijkse cyclus voor de erkenningen. Om de vijf jaar wordt het bestand van beroepsjournalisten volledig gescreend en uitgeruimd, de laatste keer in 2012. Vanaf dan, tot aan de volgende vijfjaarlijkse screening, stijgt het aantal weer. Belangrijk is dus het cijfer van 2014 te vergelijken met dat van pakweg 2009. Die vergelijking leert dat het totale aantal beroepsjournalisten omzeggens stagneert, wat dus betekent dat er momenteel geen groei meer zit in de totale populatie van professionele journalisten.

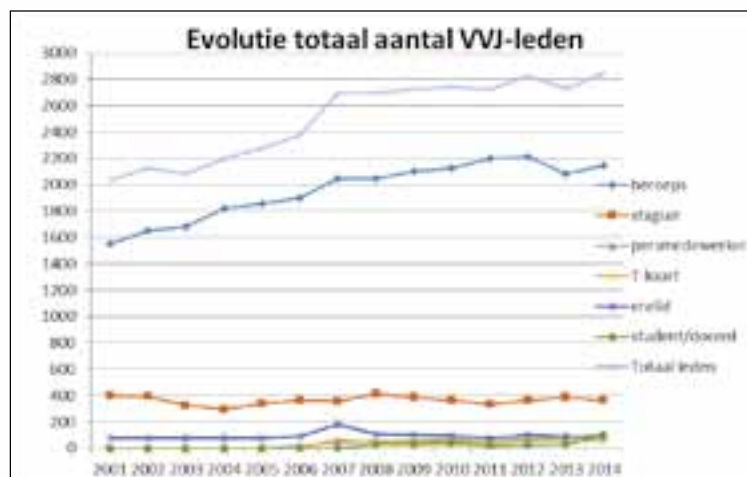

	Totaal erkend
2007	2425
2008	2504
2009	2538
2010	2606
2011	2721
2012	2301
2013	2408
2014	2520

De VVJ telt meer leden dan enkel erkende beroepsjournalisten en stagiairs-beroepsjournalisten. Ook journalisten in bijberoep kunnen toetreden – doorgaans zijn dat freelancers die actief zijn in de sfeer van regionale, buitenlandse, sport- of cultuurjournalistiek. Daarnaast biedt de VVJ ook aan studenten in de journalistiek en oud-journalisten de mogelijkheid van lidmaatschap aan.

Tegelijk zijn erkende beroepsjournalisten niet verplicht om als lid toe te treden tot de VVJ. Ze betalen dan gewoon administratiekosten voor hun officiële perskaart, en geen lidgeld. Zowat 10 procent van de beroepsjournalisten maakt van die optie gebruik.

Het totale ledenbestand van de VVJ steeg in 2014 met ruim honderd, enerzijds door de gebruikelijke stijging van het aantal beroepsjournalisten (zie hoger), anderzijds door de toename van het aantal studenten in de journalistiek. Vandaag telt de VVJ 2.848 aangesloten leden, ruim 800 meer dan in 2001.

3. AAN HET WERK

Voor journalisten is het, zoals voor alle beroepsgroepen, essentieel dat ze aan degelijke loon- en arbeidsvoorwaarden kunnen werken. Dat dient niet enkel die journalisten zelf, het komt ook de kwaliteit van hun werk ten goede.

Werkdruk

Journalisten kennen een grote werkdruk, die in het begin van een carrière niet als zo problematisch wordt ervaren, maar mettertijd wel degelijk. Een gevolg is dat journalisten relatief kwetsbaar zijn voor burnout. 2014 heeft op dit vlak geen verbetering gebracht.

Het bronnenaanbod is voor journalisten groter dan ooit tevoren. Het volgen van een rits sociale media is dezer dagen een essentiële plicht. Het missen van een of andere tweet levert tegenwoordig al eens een blaam op van de chef... Als gewone burgers vandaag al vaak kreunen onder de informatievloed, hoeveel zwaarder weegt die druk dan niet op de schouders van informatieprofessionals zoals journalisten?

Ook aan de uitkant van het journalistieke proces wordt almaar meer verwacht. Behalve de papieren krant of het televisiejournaal moet ook de nieuwssite worden bediend, om aangepaste versies voor twitter of de mobiele app niet te vergeten.

De VVJ ontving ook in 2014 bijna dagelijks getuigenissen van journalisten over de grote werkdruk, over de fouten die daar het gevolg van zijn en over het persoonlijke lijden daaronder. Die tijdbom moet dringend worden ontmanteld, op het gevaar af dat ze een hele sector verniet.

Bonussen

Na **Mediafin** in 2013, lieten nu ook **De Persgroep** en **Mediahuis** weten dat ze af willen van de klassieke, baremieke loonstructuur voor hun journalisten. Het alternatief is een stelsel van flexibele vergoedingen, die afhangen van enerzijds de bedrijfsomzet of oplagecijfers, anderzijds het individuele presteren van de journalist. De Persgroep en Mediahuis willen de nieuwe loonregeling doorvoeren in het kader van de integratie van de arbeidsstatuten bij hun respectievelijke krantentitels. Journalisten zijn in principe best bereid te praten over een actualisering van het baremasysteem. Tegelijk blijft de VVJ waarschuwen voor de gevaren van onoordeelkundige bonusvergoedingen voor journalisten. Die kunnen globaal genomen wel eens een stuk lager uitvallen dan de klassieke barema's. Bovendien verhogen zo'n vergoedingen de werkdruk nog meer (*zie hoger*). Er zijn ook deontologische bezwaren: dreigt met name de focus op bedrijfsresultaten (waaronder overigens ook de reclame-omzet valt) de journalistieke focus niet gevaarlijk te vertroebelen?

Freelancers

Freelancejournalisten maken een kwart uit van het totale bestand van beroepsjournalisten, en ook in 2014 investeerde de VVJ in advies en bijstand aan hen. Het **Vademecum voor Zelfstandige Journalisten** werd geactualiseerd. De VVJ werkte ook weer samen met de **MediaAcademie** van de uitgevers een specifieke vorming uit voor freelancers.

Nog in 2014 bood de VVJ een nieuwe groepsverzekering voor gewaarborgd inkomen aan samen met **Securex**. Die blijft bijzonder interessant voor alle zelfstandige collega's die inkomensgarantie wensen in geval van ziekte of ongeval.

Ook nog melden dat een wetswijziging de **btw-vrijstelling** voor journalistiek werk uitbreidde naar audiovisuele en digitale berichtgeving. Traditioneel gold de vrijstelling enkel voor gedrukte journalistiek. Voorwaarde blijft wel dat het om een origineel journalistiek werkstuk gaat, dat er een contract voor uitgave is en dat de auteur-verkoper een natuurlijke persoon is.

Een bijzonder dossier betrof **Mediahuis**, dat in volle zomervakantie een nieuw standaardcontract aanbood aan zijn zelfstandige journalisten. De nieuwe overeenkomst botste op heel wat weerstand, wegens de lage vergoedingen, de totale overdracht van auteursrechten aan de uitgever, en een regeling die de aansprakelijkheid voor mogelijke problemen integraal bij de journalist legde. De VVJ protesteerde, en een pak freelancers weigerde de overeenkomst te ondertekenen. In *De Journalist* getuigden diverse betrokkenen dat het nieuwe contract voor

hen de doodsteek betekende.

In december kwam Mediahuis alsnog met een aangepast contract over de brug. De vergoedingen voor met name foto's werden verhoogd, en op enkele punten kreeg de uitgever dan toch niet de volledige beschikking over het geleverde werk. Ook de aansprakelijkheid voor fouten werd juist verdeeld, in die zin dat Mediahuis zijn verantwoordelijkheid opneemt voor bijdragen die achteraf door een eindredacteur zijn aangepast.

Hoe kwetsbaar freelancers zijn, werd nog bevestigd door het pijnlijke geval van een journalist die van de ene op de andere dag voor bewezen diensten werd bedankt na een stuk dat een belangrijke adverteerder niet goed uitkwam. Het ging om een vergelijkende studie van sportdranken in een wielertijdschrift. De VVJ probeert voor de getroffen verslaggever een ernstige vertrek- en schadevergoeding te krijgen.

Interimarbeid

Interimarbeid is best oké, zolang hij niet wordt misbruikt om mensen nodeloos lang in een flexibel arbeidsstatuut te houden. Niettemin blijkt

(foto Christophe Licoppe / Photonews)

dat laatste ook in de journalistiek al te vaak voor te komen. Mediabedrijven en interimkantoren treden daarbij soms zelfs buiten de wettelijke paden.

Medio 2014 bevestigde het arbeidshof van Antwerpen een vonnis van de Mechelse arbeidsrechtbank dat wanpraktijken met interimarbeid zwaar veroordeelde. Het ging om zes jonge journalisten van de regionale omroep **RTV**, die met de steun van de VVJ klacht hadden ingediend. Zij waren jarenlang aan het werk gezet met dagcontractjes. Ook het arbeidshof oordeelde dat het om misbruik van de interimwet ging. De betrokken journalisten krijgen nu een volledige regularisering van hun arbeidssituatie, op basis van een correct loon en met een opzeggingsvergoeding. Ook de aanvullende bijdragen voor het journalistenpensioen moet RTV betalen.

Een andere gerechtelijke uitspraak viel **De Persgroep** te beurt. Ook daar verkreeg een journalist die onterecht in het uitzendcircuit was blijven hangen een correcte afscheidregeling.

Sanoma dan weer maakte in november op eigen kracht komaf met de wildgroei van uitzendcontracten in haar rangen. Ongetwijfeld was enige syndicale druk daaraan niet vreemd. Alles samen werd een veertigtal nepcontracten (valse interims, maar ook schijnzelfstandigheid) geregulariseerd. Ruim de helft kreeg een arbeidsovereenkomst, de overigen een correct interimcontract of freelancestatuut. Alle geregulariseerden namen de anciënniteit mee die ze opbouwden in hun nepstatuut.

Auteursrechten

2014 stond – eens te meer – in het teken van de vraag in hoeverre journalisten kunnen worden betaald in de vorm van auteursrechtenvergoedingen, met het oog op het fiscale gunstregime daarvan. En eindelijk bracht het jaareinde meer rechtszekerheid. Maar het kostte journalisten en uitgevers bloed, zweet en tranen, zeker toen de BBI

zich in het dossier vastbeet.

In 2008 keurde de wetgever een fiscaal gunstregime voor auteursrechtenvergoedingen goed. Samengevat moeten auteurs nog maximaal 12 % inkomensbelastingen betalen daarop. De regeling is op maat geschreven van de auteurs van boeken, componisten van muziek en producenten van films, die na jaren labeur eenmalig een fikse vergoeding ontvangen. Wat de wetgever over het hoofd had gezien, is dat ook journalisten, en wel elke dag opnieuw, creatief werk verrichten en auteursrechten daarop overdragen aan hun uitgevers.

In welke mate konden dus ook freelancejournalisten in fiscaal voordelige auteursrechtenvergoedingen worden betaald? De VVJ en de Vlaamse uitgevers sloten hierover in 2010 een realistisch protocol af: 70% van de betaalde sommen zou prestatievergoeding zijn, 30% auteursrechtenvergoeding. Aan Financiën werd gevraagd om de regeling te fiatteren, maar dat gebeurde niet omdat ze te algemeen werd bevonden.

Niets stond de Vlaamse uitgevers in de weg om de regeling bij wijze van herenakkoord toch toe te passen, maar ook dat gebeurde niet. Omzeggens alle uitgevers gingen hun freelancejournalisten volledig in auteursrechtenvergoedingen betalen. De VVJ had nochtans steeds gewaarschuwd dat niet te doen, nu opeenvolgende ministers van Financiën dat ook hadden uitgesloten. Maar de uitgevers claimden dat hun freelancers alleen maar gebaat waren bij het grote fiscale voordeel (en zagen hierin mogelijk ook wel enig financieel voordeel voor zichzelf).

Dat was zonder de BBI gerekend, die in de lente haar tanden zette in het dossier. Bij Roularta, Concentra en de Editions de l'Avenir werden vele tientallen aangiften van freelancejournalisten gecorrigeerd. Dat wil zeggen: de auteursrechtenvergoeding werd omgezet in een gewone batenvergoeding, met een aanzienlijke belastingverhoging en een boete van 50% wegens frauduleuze aangifte erbovenop.

Noodgedwongen begon de VVJ met de verdediging van de journalisten die het doelwit van de fiscus waren geworden. Lange procedures – tot en met voor de rechtbank – lagen in het verschiet. Tot, op 22 oktober, de nieuwe minister van Financiën, Johan Van Overtveldt

(N-VA), een circulaire liet publiceren die enig soelaas bood. Volgens die omzendbrief kan een journalist zelfs voor de volle 100 procent in auteursrechtenvergoeding worden betaald, op voorwaarde dat er een contract is dat de overdracht van auteursrechten bepaalt, én daarvoor ook een specifieke vergoeding omschrijft.

Het blijft nog even de vraag wat nu de positie van de BBI zal zijn. Op het eerste gezicht lijkt de dienst niet veel gas terug te nemen. Overigens heeft Financiënminister Van Overtveldt intussen toch weer wat mist gespoten, door in de Kamer van Volksvertegenwoordigers te verklaren dat een fiscale constructie – zoals een integrale auteursrechtenvergoeding – wel degelijk ook aan de realiteit moet beantwoorden. Lees: een journalist die ook prestaties levert wanneer hij een stuk aanbiedt aan een krant, moet zijn vergoeding daar ook op afstemmen...

De VVJ blijft daarom aandringen op grote omzichtigheid. Bovendien heeft ze freelancejournalisten gewezen op de achterzijde van het grote fiscale voordeel van auteursrechtenvergoedingen. Zo derven ze pensioenrechten, riskeren ze nog meer dan vroeger om al hun auteursrechten te moeten overdragen aan de uitgever, en is het gevaar niet denkbeeldig dat de uitgever de vergoedingen laag houdt of zelfs verlaagt, om zo zelf een deel van het fiscaal voordeel op te strijken.

Een grote vraag is nog welke houding de uitgevers straks zullen innemen ten opzichte van loontrekkende journalisten. In theorie is de circulaire, die verre gaande fiscale optimalisatie van auteursrechtenvergoedingen mogelijk maakt, ook op hen toepasselijk. Eerder op het jaar besliste Financiën in een Franstalige ruling nog dat journalistenlonen voor maximaal 25% in auteursrechtenvergoedingen kunnen worden omgezet. Een complicatie hier is evenwel het sociale statuut van auteursrechtenvergoedingen. Volgens de RSZ vormen die loon, en moeten hierop dus sociale bijdragen worden betaald. De Franstalige uitgevers en de AJP evenwel voeren aan dat dit niet het geval is, met de bedoeling de mediabedrijven een aanzienlijke besparing op de journalistenlonen te laten genieten.

Wordt, met andere woorden, stevig vervolgd in 2015.

4. VRIJHEID & VERANTWOORDELIJKHEID

2014 was een matig jaar voor de persvrijheid in het land. Enkele keren kwamen de vrijheden van informatiegaring en publicatie ernstig in het gedrang. Anderzijds bleef de VVJ ook dit jaar weer inzetten op zelfregulering, zowel op de redacties als via de Raad voor de Journalistiek.

INFORMATIEGARING

Begin 2014 werd een verslaggever van **DeWereldMorgen**, die een protestactie volgde tegen het Europese militaire beleid, gearresteerd en samen met actievoerders zowat tien uur in een cel opgesloten. De VVJ herinnerde bij die gelegenheid aan nut en noodzaak van de officiële perskaart. *** In maart werd een **Belga-fotografe** die de voetbalmatch Club Brugge-Standard versloeg, geraakt door een ontploffende voetzoeker, met brandwonden tot gevolg. De Sportpersbond en de AVBB steunden de burgerlijke partijstelling van de fotojournaliste. *** In juni kreeg een andere **Belga-fotograaf** klappen van wijkbewoners die niet wilden dat hij beelden nam. Naar aanleiding daarvan waarschuwde Belga voor een gevaarlijke trend. Beeldverantwoordelijke Philippe François: "Te vaak gaan belanghebbenden of zelfs toevallige passanten zich het recht toeëigenen om te bepalen wat journalisten moeten of niet mogen doen. Als daarbij dan ook nog geweld wordt gebruikt, is dat niet één maar vele bruggen te ver." *** Een aanpak die tot voorbeeld strekt: in november werden twee jonge mannen veroordeeld voor het bedreigen van twee journalisten van **TV Limburg**. Dat gebeurde toen het tweetal journalisten een reportage wilde maken in een door sociale onlusten getroffen wijk. De correctionele rechtbank van Hasselt tilde zwaar aan de intimidatie van de reporters, met een neppistool onder meer. *** Ook tijdens het verslaan van de **stakingen en betogingen** tegen het regeringsbeleid in de herfst, werden journalisten fysiek aangepakt, niet enkel door actievoerders maar ook door ordehandhavers. De VVJ drong bij de politiediensten aan op een

correcte houding tegenover journalisten. *** Diverse beeldjournalisten kregen het in het afgelopen jaar overigens aan de stok met **politieagenten** omdat die weigerden te worden gefotografeerd of gefilmd. Nochtans staat het vast dat journalisten politie-interventies in beeld mogen brengen als dit maatschappelijk relevant nieuws inhoudt. Hoe dan ook is het politiemensen niet toegelaten camera's of smartphones in beslag te nemen, net zomin als dat ze beelden mogen wissen of daartoe het bevel geven. ***

Goede journalistiek is ook afhankelijk van goede bronnen. Op 30 januari organiseerde VVJ Antwerpen daarom opnieuw een **speeddate woordvoerders-journalisten**, die weeral een grote opkomst genoot. *** Samen met Kortom, de organisatie van communicatieprofessionals bij de overheid, organiseerde VVJ verder de verkiezing van **woordvoerders van het jaar**. Frédéric Petit van Infrabel ging met de hoofdprijs lopen. ***

De nieuwe Vlaamse regering kondigde een herziening aan van de decreetgeving op de **openbaarheid van bestuur**. Mogelijk wordt dit een aanpassing naar onderen, en dan zouden ook vele journalisten daar nadeel van lijden. De VVJ volgt het dossier op de voet, en steunt op het terrein de journalisten die niet aan de bestuursdocumenten geraken waarop ze recht hebben. ***

De VVJ voerde, samen met de Liga voor Mensenrechten en de Europese Federatie voor Journalisten (EFJ), verder campagne tegen de (zowel Europese als Belgische) wetgeving die telefonie- en e-mailproviders dwingt om communicatiegegevens lange tijd ter beschikking te houden van politie, gerecht en inlichtingendiensten. Die **dataretentie-wetgeving** staat op gespannen voet met – onder meer – het recht op bronnengeheim van journalisten. *** Uit het jaarverslag van het Controlecomité voor de Inlichtingendiensten blijkt dat **Staatsveiligheid en Militaire Veiligheid** minstens in enkele gevallen rekening hebben gehouden met de bijzondere bescherming die de wet biedt aan journalisten. Het gaat om een beperking van de mogelijkheid van telefoontap

of het onderscheppen van e-mail. Telkens ging het om buitenlandse journalisten die in België actief zijn. ***

Op het proces tegen **Sharia4Belgium** in Antwerpen kregen advocaten een absoluut spreekverbod in de media. Een reactie, aldus stafhouder Verstrepen, op de mediashow die confraters even voordien op het proces-Aquino in Hasselt ten beste gaven. De VVJ erkent dat de balie hier en daar individuele uitwassen aanpakt, maar vraagt een versoepeling van het reglement 'Advocaat en Pers'. Gesprekken daarvoor zijn gaande. ***

In het voetbal kregen de VRT en de regionale omroepen te horen dat ze niet langer interviews mochten afnemen van spelers in de zogenaamde mixed zone vlak na een wedstrijd. Ze moesten maar interviews kopen van zenders die wel de uitzendrechten op de **Jupiler Pro League** hebben. Sportspress en de VVJ protesteerden, en in november kondigden de clubs een herziening aan. ***

Vier Vlaamse journalisten kregen in het voorjaar te horen dat ze zich moeten verantwoorden voor het scannen van het politiecommunicatienetwerk **Astrid**. Gesteund door de VVJ probeerde het viertal dat te voorkomen, ook al omdat door de huiszoekingen en inbeslagnemingen hun bronnengeheim geschonden werd. Overigens kan men moeilijk spreken van het breken van vertrouwelijke communicaties, als men weet dat Astrid zo lek is als een zeef. Niettemin besliste de raadkamer dat de reporters voor de correctionele rechtbank moeten verschijnen. Dat proces vindt plaats in 2015. ***

Twee Franstalige journalisten van de nieuwssite **Résistances.be** werden door de Brusselse correctionele rechtbank veroordeeld voor 'valse naamdracht' na een undercoveractie. De twee reporters hadden zich met een vals Facebookprofiel voorgedaan als 'Isabelle R.', teneinde aan te tonen hoe extreemrechts zich tegenwoordig van sociale media bedient om mensen te ronselen voor haar ideeën. ***

En in welke mate kunnen journalisten gebruik maken van een **drone** om aan (beeld)informatie te geraken? Alvast één fotograaf liep daarvoor in de zomer een proces-verbaal op, maar of er ook een vervolging komt is nog niet zeker. Hoe dan ook komt er volgend jaar een wettelijk kader voor het inzetten van drones, ook voor journalistieke doeleinden. ***

Hebben journalisten in België het niet altijd makkelijk om aan informatie te geraken, dan hebben sommige collega's in risicozones nog veel meer reden tot klagen. De hele wereld nam in de zomer met afschuw kennis van de onthoofdingen van enkele journalisten door moslimfundamentalisten van **Islamitische Staat**. Ook in **Turkije** beukten de autoriteiten hard in op de journalistieke vrijheid van bewegen en informeren. De Internationale Federatie van Journalisten (IFJ) dringt systematisch aan op reële vervolging en bestraffing van iedereen die journalisten doodt, aanrandt of bedreigt.

INFORMATIEVERSPREIDING

Vlak voor de verkiezingen van mei verklaarde het uittredende parlement ook de **grondwetsartikelen** over de persvrijheid voor herziening vatbaar. Officieel is het de bedoeling de waarborgen voor een vrije pers uit te breiden naar 'andere informatiemiddelen', lees: omroepen en internet. Maar het risico blijft bestaan dat de nieuwe bewindvoerders van de gelegenheid gebruik maken om de waarborgen in kwestie inhoudelijk af te zwakken. Zo liet de nieuwe Justitieminster Koen Geens (CD&V) intussen verstaan dat hij de hoven van assisen – die ook bevoegd zijn voor persdelicten – grondig wil hervormen. ***

Minstens vier keer zijn nieuwsmidia in 2014 het slachtoffer geworden van preventieve **rechterlijke censuur**, in de zin dat ze een nieuwsitem niet (of niet verder) mochten verspreiden. In het begin van het jaar mocht *P-magazine* een reportage over zandwinning door baggeraar De Nul op de Filippijnen niet publiceren. In februari moest de website *Clint.be* een artikel schrappen op eenzijdig verzoek van advocaat Griet Cnudde. In april was het de beurt aan VTM: daar moest een *Telefacts*-reportage over een 'trage rechter' worden geschrapt. En in mei kreeg de regionale omroep TV Oost van een rechter in Dendermonde te horen dat ze een nieuwsitem over een gerechtelijke veroordeling niet mocht uitzenden.

De VVJ vraagt de getroffen nieuwsmidia steeds om in hoger beroep te gaan tegen het publicatie- of uitzendverbod. Zolang artikel 25 Grondwet elke voorafgaande overheidsensuur verbiedt, zijn dergelijke kortgedingsuitspraken immers illegitiem. ***

In februari liet het Europees Hof van Justitie in een baanbrekend arrest toe dat (nieuws)sites **linken** naar andere websites, voor zover die vrij toegankelijk zijn. Ook het embedden van bijvoorbeeld videomateriaal op de eigen (nieuws)site werd gelegitimeerd, opnieuw voor zover die content niet is afgesloten door een betaalmuur, een verplichte login of een registratie. ***

In een ander principiële arrest besliste het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat burgers ten aanzien van zoekmotoren op internet aanspraak kunnen maken op een '**recht op vergeten**' wanneer informatie over hen niet langer relevant is, of ontoereikend. Google, Bing, Yahoo & Co. kunnen worden gedwongen om links naar die informatie weg te halen. Voor nieuwsmidia – en de zoekmogelijkheden die zij aanbieden – is de impact van het arrest mogelijk niet zo groot. Het EHRM erkent dat zij aanspraak kunnen maken op de vrijheid van informatie wanneer journalistieke doeleinden in het spel zijn. *** Intussen staat in de EU nog meer regelgeving in de steigers die **privé gegevens** op het internet beter wil beschermen. Bedrijven moeten vooraf toestemming vragen voor het bijhouden van persoonsgegevens, en ook achteraf moeten ze er transparant mee omspringen. Belangrijk is dat die bepalingen de journalistieke vrijheid niet hypotheceren – reden waarom de Europese Federatie van Journalisten (EFJ) het dossier op de voet volgt en tracht bij te sturen. ***

Na een veroordeling in eerste aanleg, is **René De Witte** ook in hoger beroep veroordeeld tot 20.000 euro voor berichtgeving in *P-magazine* over de Brusselse rechter Francine De Tandt. In haar rechtbank van koophandel bleken allerlei onfrisse dingen te gebeuren. Extra pijnlijk is dat De Witte in hoofdzaak is veroordeeld voor bewerkingen van zijn stukken door de eindredactie. Op de koop toe trok uitgever Think Media op het eind zijn handen af van zaak. Samen met de VVJ wordt nog bekeken of de journalist alsnog verhaal kan halen bij de uitgever. *** Bijzonder verontrustend was ook de veroordeling van Leo De Bock als klokkenluider over de wantoestanden bij **reality tv**. Vorig jaar viel dat lot ook al Marc Hoogsteyns te beurt. Elk van beide moet aan Ludo Poppe, ex-baas van Kanakna, 25.000 euro betalen omdat sommige getuigenissen van hen over reality tv in *Humo* niet bewezen zouden zijn. Maar dat is dan zonder de getuigen gerekend die moeten zwijgen of zelfs valse verklaringen aflegden, betogen de veroordeelden. Hoger beroep moet iedereen wijzer maken. ***

In het Vlaams Parlement tot slot werden vragen gesteld over de toemerkende praktijk van **native advertising** in de (online) journalistiek. Dat is reclame die in berichtgeving wordt geïntegreerd, zonder dat lezers of kijkers daar veel van merken. (Gewezen) parlements lid Jurgen Verstrepen pleitte voor een duidelijk symbool bij *native advertising*.

Zelfregulering

Bij **VTM** werd in februari een redactiestatuut aangenomen, dat de onafhankelijkheid van de redactie waarborgt tegenover de eigen directie en tegenover externe politieke of commerciële druk. De VVJ heeft, in de twintig jaar dat het Vlaamse Omroepdecreet dit redactiestatuut oplegt, herhaaldelijk moeten aandringen op de invoering ervan. Er werd ook een twaalfkoppig redactiecomité opgericht, dat de hoofdredactie moet adviseren over redactionele kwesties. *** Ook bij *Het Nieuwsblad* en *Gazet van Antwerpen*, samen opgenomen in Mediahuis, werden **redactiecharters** uitgewerkt en redactieraden opgericht. *** Na spanningen over de redactionele onafhankelijkheid, stuurde ook bij **Metro** het personeel aan op een degelijke vertegenwoordiging tegenover de directie. Dat moet onder meer een debat toelaten over publiekreportages in de krant. ***

Bij de **Raad voor de Journalistiek** volgde Pieter Kapen op 1 juli Flip Voets op als secretaris-generaal/ombudsman. Eind 2014 vernieuwden de VVJ en de mediadirecties de samenstelling van de Raad voor de komende vier jaar. *** In april versoepelde de Raad voor de Journalistiek de **klachtmogelijkheid** voor verongelijkte burgers: voortaan hebben ze twee maanden de tijd om hun klacht in te dienen (in plaats van één), en de klacht kan nu ook via mail worden ingediend (vroeger was een brief nodig). Het is tevens de bedoeling dat betrokken media meer dan vroeger de uitspraken van de Raad **publiceren**, of er melding van maken. *** In november besliste het **hof van beroep** van Brussel dat de Raad een uitspraak mag publiceren over een journalist die dat niet wilde. Ook de Raad voor de Journalistiek beschikt immers over de vrijheid van meningsuiting, staat in het arrest, zeker nu zijn uitspraken niet het karakter van tuchtrechtelijke sancties hebben.

INDIVIDUELE DIENSTVERLENING

Elke jaar opnieuw heeft het VVJ-secretariaat openvolgende contacten met alle VVJ-leden over perskaarten, faciliteiten voor (beroeps-)journalisten, specifieke evenementen.

Daarnaast beantwoordt het secretariaat op jaarbasis zowat 3000 individuele, min of meer uitgebreide vragen van leden en buitenstaanders, dit met betrekking tot de brede waaier van thema's die journalisten bezighouden.

Voor de oplossing van diverse problemen wordt bijstand van derden (fiscalisten, advocaten) ingeroepen. Dat was in 2014 het geval voor ruim tien gerechtelijke dossiers en nog eens een paar tientallen fiscale dossiers.

COLLECTIEVE DIENSTVERLENING

- ✓ Ondersteuning van de wettelijke regeling voor de erkenning van beroepsjournalisten:
 - administratieve ondersteuning van de erkenningsprocedure
 - omkadering van de (autonome) Erkenningscommissie
 - follow up van de erkenningen
- ✓ Permanente sensibilisering bij overheden, bedrijven en verenigingen van de betekenis van de officiële perskaart. In dit verband reikte de VVBJ ook dit jaar weer een perslint uit aan erkende beeldjournalisten teneinde hun herkenbaarheid te vergroten.
- ✓ Ook in 2014 kon de VVJ weer twee aantrekkelijke groepsverzekeringen aanbieden aan haar leden:
 - beroepsaansprakelijkheid – rechtsbijstand (AIG)
 - inkomensgarantie voor freelancers (Securex)
- ✓ Aan diverse redacties werd bijstand geboden voor het opstellen van een redactiestatuut, het oprichten van een redactieraad of de verkiezing van redactieafgevaardigden.
- ✓ Via de VVJ boden diverse publieke en private ondernemingen opnieuw groepsvoordelen aan voor journalisten (De Lijn besliste weliswaar om haar netkaart voor journalisten af te schaffen).
- ✓ Optimalisering verhouding pers-woordvoerders:
 - speeddate journalisten – woordvoerders georganiseerd door VVJ Antwerpen
 - verkiezing beste woordvoerders van het jaar i.s.m. Kortom
- ✓ Participatie in de Raad voor de Journalistiek (eind 2014 opnieuw samengesteld); publicatie uitspraken in *De Journalist*
- ✓ Steun aan Fonds Pascal Decroos en de VVOJ
- ✓ Medebeheer van de Vlaamse Expertendatabank (met aanspreekpunten uit kansengroepen)
- ✓ Participatie in de adviesraden van de MediAcademies voor de geschreven pers en de audiovisuele sector

INFORMATIE

- ✓ Jaargang *De Journalist* (11 nummers)
- ✓ www.journalist.be
- ✓ *JournalistenAgenda 2014*
- ✓ Briefings van VVJ-vertegenwoordigers
- ✓ Massmailings naar alle VVJ-leden
- ✓ Organisatie van opleidingen voor freelancers in het kader van de MediAcademie in het najaar
- ✓ Fiscale informatie- en adviesavond in Gent op 4 juni

STRUCTURELE ACTIE

(politieke en sociaal-economische lobbying en overleg)

- ✓ Politiek: verspreiding Memorandum bij de nieuwe parlementen en regeringen na de verkiezingen van 25 mei 2014
- ✓ Politiek: deelname aan 3de Staten-Generaal op 17 februari 2014 (over onder meer 'talentmanagement' in de media)
- ✓ Politiek + sociaal-economisch: opvolging van en lobbying in het dossier-auteursrechten
- ✓ Sociaal-economisch - Mediahuis: onderhandelingen over herstructurering en collectief ontslag
- ✓ Sociaal-economisch - Mediahuis: campagne rond nieuwe contracten freelancers
- ✓ Sociaal-economisch: organisatie overlegplatform VVJ-mediavakbonden
- ✓ Gerecht: overleg met advocatuur over reglement 'Balie & pers'

INTERNATIONAAL

- ✓ Participatie in EFJ
- ✓ IFJ: mobilisatie tot verbetering van de werking (→ *afzonderlijk verslag*)
- ✓ Vorming voor buitenlandse journalisten in het kader van J@YS
- ✓ Specifieke solidariteitsacties voor onder meer Turkse journalisten

ONTSPANNING

- ✓ Gezinsuitstap Efteling VVJ Antwerpen op 6 april
- ✓ Quiz VVJ Antwerpen op 2 mei
- ✓ Wandeling door de Brusselse persgeschiedenis op 3 mei
- ✓ Voetbaltornooi VVJ Antwerpen op 7 juni

EIGEN BEHEER

- ◆ **Bestuur:** de Raad van Bestuur kwam in 2014 maandelijks bijeen voor de opvolging van de media-actualiteit, het uitzetten van de grote lijnen voor de VVJ-werking en het aansturen van het VVJ-secretariaat. Tussen de vergaderingen in vond regelmatig bestuursoverleg plaats via e-mail en telefoon.
De plaats van penningmeester in het VVJ-bestuur bleef in 2014 vacant, en werd ad interim ingevuld door het secretariaat. De Raad van Bestuur verwelkomde Goele De Cort van *Brusselnieuws.be* als nieuw bestuurslid.
- ◆ **Personeel:** het VVJ-secretariaat draaide ook in 2014 op 2 voltijdse en 2 halftijdse krachten (3 FTE's). Die bezetting blijkt almaar minder toereikend om het sterk toenemende pakket van individuele verwachtingen en structurele uitdagingen behoorlijk te verwerken.
- ◆ Financieel (→ *afzonderlijk financieel verslag*)
- ◆ Huis van de Journalist (→ *afzonderlijk verslag huisvesting*)
- ◆ Voortzetting van het overleg met VJPP over de integratie van de 2 officiële beroepsverenigingen (→ *afzonderlijk verslag*)

(foto Rommy Meyers)

Leo, Jaak, Janine en de anderen

Lukas De Vos

Het was een donkere maand voor de media. Eerst verdween **Leo Custers** na een zware hartoperatie. Custers (10/02/1943 – 12/11/2014) leidde de buitenlandredactie van *Gazet van Antwerpen*, toen dat nog een zelfstandig en ruimer gelezen dagblad was. Als Vlaamsgezinde christendemocraat uit het Limburgse Gruitrode, en atlantist zijnde zoals Leo Tindemans en Roger Van Houtte dat ook waren, slaagde hij erin de metropool een eigen, rechtsconservatieve smoel te geven. Met de jaren nam zijn volksnationalistische overtuiging nog toe. De commercialisering dreef zijn krant naar het midden, en dat bekeek hij met een scheef oog.

Eind 2000 kon hij stoppen, maar hij verkoos Jan Nuyts op te volgen als derde hoofdredacteur van het satirische blad *'t Pallieterke*. Zijn *zwart moniteurken* dreef "de spot met de huidige anti-Vlaamse, belgicistische, multikullerige, antichristelijke en links-hedonistische politieke correctheid". In 2010 nam hij dan toch afscheid van de journalistiek, maar hij bleef actief in de Marnixring Lieven Gevaert in Mortsel. Rechts heeft een ongegeneerd rechtlijnig en onderlegd pleitbezorger verloren.

Veertien dagen later vraagt een dokter me op een debat of ik **Jaak Vanduyck** ken. "Voor onze ogen doodgevallen, gereanimeerd, drie aders volledig dichtgeslibd, ligt in coma. Daar komt hij niet uit." Ongeloof. Twee dagen later. Jaak Vanduyck, eerst bij *GvA*, *Het Belang van Limburg* en *Het Nieuwsblad*, daarna chef sport en vakbondsman bij *De Morgen*, is niet meer. Jaak (6/5/1945 - 28/11/2014) was een monument. Volks, bestuurslid van VLAPPO (de Vlaamse Podiumartiesten) met een hang naar het Vlaamse lied, 11 jaar voorzitter van

de Radio- en TV-pers, maar ook namens N-VA lid van de deskundigencommissie voor overheidscommunicatie, en op het eind raadgever van Bart De Wever. Ik herinner me vooral dat hij in 2006-2007, terecht, de ontduiking van auteursrechten door websites en de overdreven aandacht voor misdaad en gerecht op tv hekelde – intussen is het nog stukken erger geworden. Jaak werd op Sinterklaasdag verast in Wilrijk.

Drie dagen later, in het crematorium van Lochristi, namen we afscheid van **Janine De Rop** (26/10/1927 - 2/12/2014). Janine was niet verwend door het leven: gehandicapt door kinderverlamming toen ze twee was, vader verongelukt in de Gentse haven in 1942, geboren in een rood, arm nest, man vertrokken nog voor de geboorte van haar dochter. Wellicht is ze vooral gekend als schrijfster van sociale romans, die moeiteloos de honderdduizend exemplaren overschreden: *De Wachttijd* (1960), *De Traditie* (1963), *De Rechter en de Beul* (1970).

Maar op haar doodsbericht staat fier: journaliste. Daar moest ze hard voor knokken bij de paternalistische *Vooruit*. Na de *Stem der Vrouw* en het blad van de socialistische jeugd, mocht ze als freelancer stukken leveren. Ze maakte indruk. Met haar verdediging van dokter Peers in de abortuskwesitie, en vooral met haar iconische artikel *'Baas in Eigen Buik'* (28/11/1970). Ook brak ze een lans voor vrouwenrechten en de Dolle Mina's. Bij het opdoeken van *Vooruit* en *Volksgazet* stapte ze over naar de befaamde boekhandel Marnix. Janine schreef ook poëzie, die ze liefst voor zichzelf hield, maar haar uiteindelijk recht deed: *'Ik wil sterven in de herfst/als het licht teder is/gefilterd door de dode blaren'*.

Jaak Vanduyck (1945-2014). Afscheid van een gentle man

Ann Driessen

Zijn leven, dat waren zijn grote liefde Magda, met wie hij in 2002 trouwde, zijn oogappels Tom en Kim, en kleinkinderen Luna, Lotte, Max en Ben. Maar ook zijn schrijven. Tot zijn 65ste werkte hij als journalist, voor *Het Nieuwsblad*, *De Nieuwe Gazet*, *De Morgen* en *Het Belang van Limburg*. Sport, binnenland en ten slotte tv & radio waren zijn thema's. In 2004 formuleerde hij de rol van een journalist als volgt: *'Het is gezond dat er een bepaald wantrouwen bestaat tussen het gezag en de journalistiek. De journalist koestert de achterdocht. Hij hult zich in de plooiën van de argwaan. Zijn werk is dingen in de krant krijgen, niet ze eruit houden.'*

Jaak was in zijn 69 levensjaren behalve journalist ook arbeiderszoon, maatschappelijk werker, alleenstaande vader, ABVV-vakbondsman, schrijver en stadsgids. Soms links, soms rechts, meestal in het midden, maar altijd kritisch en tegen onzin. Geduldig, goedgemutst en galant was hij ook. Toen ik in Antwerpen arriveerde, opende hij letterlijk en figuurlijk deuren voor me. Een collega uit de duizend.

Hij was Zot van A, en dat voerde hem na zijn pensioen naar de burge-meester van Antwerpen, voor wie hij toespraken ging schrijven. Hij was op het kabinet van De Wever de wandelende encyclopedie, want hij kende alle kleine en grote verhalen van de stad, van de sport, van het leven. "Ik heb nu zes parttime jobs", zei hij kort geleden nog. "Ghostwriter in het stadhuis, lid van de Expertencommissie voor Overheidscommunicatie van het Vlaams parlement, gids voor het Van Mieghem Museum, medewerker van het magazine *Ambassadeurs*, bestuurslid van de Vereniging van de Vlaamse Podiumartiesten, en waker aan de voordeur van 't Gazetje, nadat daar de krantenverkoopster werd overvallen. Wie sprak daar van een zwart gat na het pensioen?"

Bedankt, Jaak.

Bedankt, Jaak.

Voetbalreporter Hilde VAN MALDEREN: 'Ik was jong, blond, en dus ook dom zeker?'

Monica Moritz

Hilde Van Malderen – 35, mooi, blond en een stevig diploma op zak – is de enige voltijdse voetbalverslaggeefster in Vlaanderen. Allerminst een sinecure in het testosteronbastion van spelers, trainers én collega-journalisten.

Hilde Van Malderen: "Ik wou altijd al journalist worden. Als kind schreef ik al graag, vooral toneelstukjes en liedjes. Ik verslond de boeken van Gerda van Cleemput, en droomde ervan een schrijfster te worden zoals zij. Maar dan zei mijn mama telkens weer: *meiske, daar gade gij uw boterham nie mee verdienen!* Toen ik als tiener ook het nieuws begon te volgen, leek het mij vanzelfsprekend dat ik journaliste zou worden."

De Journalist: Ben je daarom geschiedenis gaan studeren?

"Ik wist dat je het heden en de achtergronden van conflicten niet kunt begrijpen als je het verleden niet kent. Een opleiding journalistiek zag ik daarom niet zitten: je weet dan misschien wel *hoe* je een artikel moet schrijven, maar niet hoe je het inhoudelijk vult. Vandaar geschiedenis, en daarna ook nog een licentie internationale politiek. Intussen had ik me wel ingeschreven voor de selecties om een opleiding aan de Media Academie van de Persgroep te volgen, en zo werd ik stagiaire op de buitenlandredactie van *De Morgen*. Net toen begon de oorlog in Irak, waardoor ik meteen de kans kreeg om veel te schrijven over oorlog en politiek."

Hoe ben je dan in de voetbaljournalistiek verzeild?

"Ik ben altijd heel sportief geweest, en gek op atletiek. In mijn jeugd was ik een grote fan van *Sportweekend*, ik knipte toen zelfs alle artikelen over sport uit de krant. Op het eind van mijn stage viel plots een medewerker van de sportredactie weg, en ik mocht hem tijdelijk vervangen. In het begin schreef ik kleine tekstjes, maar al vlug kwamen daar interviews bij, en versloeg ik al eens een match. Toen nog enkele mensen van de sportredactie vertrokken, kwam ik in vaste dienst. Maar even later snoeide *De Morgen* in de sportredactie, en werd ik naar *Het Laatste Nieuws* getransfereerd. Ook daar had ik geluk: ik mocht meteen naar Spanje om een trainingskamp van Racing Genk te volgen. Zo begon mijn carrière van voetbaljournaliste."

Sinds begin dit jaar ben je wel freelancer geworden.

"Veel collega's vonden dat een *zotte* beslissing. Maar het had te maken met mijn keuze om ook voor televisie te gaan werken. Twee jaar geleden kreeg ik van Sporting Telenet de kans om interviews te doen. Voor *Het Laatste Nieuws* kon dat alleen op voorwaarde dat ik niet voltijds op de sportredactie bleef. Zo ben ik parttime voor de krant gaan schrijven. Vorig jaar vroeg mijn chef dan om televisie te laten vallen en terug voltijds voor *HLN* te werken, maar daar had ik geen zin in, en zo heb ik mijn ontslag ingediend. Stom, misschien, maar toch ben ik heel blij met mijn beslissing. Ik heb voorlopig nog

een goeie deal met *HLN*, en veel werk daarnaast. Maar het is hout vasthouden. Als ik in de toekomst minder opdrachten krijg, zal ik me daarbij moeten neerleggen. Gelukkig ben ik geen luxebeest, ik heb niet zoveel geld nodig. Maar vandaag starten als freelancer lijkt me toch simpel. Ik sta versted van hoe weinig die soms verdienen."

Je hebt als freelancer wel het WK in Brazilië gemist.

"Erg, hè. Ze hebben natuurlijk alleen vaste medewerkers gestuurd. Maar zelfs dan had ik wellicht niet mogen meegaan. Toen de vlucht voor journalisten naar Brazilië vertrok, was daar geen enkele vrouw bij. Voetbal is en blijft een mannenbastion. Er is in Vlaanderen ook geen enkele andere vrouw die voltijds met voetbaljournalistiek bezig is. Vrouwen verslaan de zogenaamde 'nevensporten', zoals tennis en atletiek. En de vrouwen die zich ooit in de voetbaljournalistiek hebben gewaagd, zijn allemaal gesneuveld. Toen ik elf jaar geleden begon, dacht iedereen op de redactie dat ik hoogstens zes maanden zou overleven. En geloof me, ik heb veel weerstand ondervonden, ook van collega's. De voetbalwereld wordt exclusief door mannen bestuurd en besproken."

En toch kon je, vrouw zijnde, meteen beginnen als vaste correspondent voor AA Gent?

"AA Gent is een van onze vijf topclubs, en *HLN* had daar nog geen vaste journalist op gezet zoals dat wel het geval was voor Anderlecht of Club Brugge. Ik woonde toen in Gent, en zo kwam de krant bij mij terecht. Toen heeft een collega meteen achter mijn rug gezegd: *Hilde zal dat niet aankunnen, ze moet direct worden vervangen*. Ach, er is zoveel over mij geroddeld, zeker in het begin. En ik snap dat ook wel: normaal beoordelen mannen

elkaar, en nu kwam een vrouw vertellen wat ze wel en niet goed deden. Maar intussen weet iedereen wel wat ik waard ben. Waarom zou ik dat werk ook niet even goed doen als een man?"

Heb je het nog moeilijk met de manier waarop je, zeker in het begin, bejegend werd?

"Dat is hard aangekomen, maar ik heb me toen niet willen verlagen tot een reactie. Ik gunde niemand de voldoening plezier te scheppen in mijn gekwettheid. De meeste kritiek en kwaadsprekerij kwamen trouwens van mensen die mij niet kenden. Bovendien was het vaak mijn persoon die onder vuur lag: mijn haar zat niet goed, ik was te dik of ik sliep met die of die. Het heet dat vrouwen op dat vlak een reputatie hebben, maar mannen zijn veel, veel erger. Maar goed, ik was jong, blond, en dus ook dom zeker? (*lacht*). In hun ogen bleef ik alleen meedraaien omdat ik een mannenverslindster

'Journalisten zullen nog harder moeten vechten om te overleven dan vandaag – zeker freelancers.'

(Foto MM)

was. Dat ik op eigen kracht iets kon, kwam niet bij hen op. En een vrouw die in die branche steevast goede evaluaties kreeg, dat hadden ze ook nog niet gezien. Mijn interview met Erik Gerets werd zelfs het meest gelezen stuk van het jaar. Pas op, ik wil gerust toegeven dat ik soms exclusieve interviews kon regelen enkel en alleen omdat ik een vrouw ben. Maar als je dan te veel scoort, ben je een bedreiging, hè."

Kun je eigenlijk een hele carrière vullen met voetbaljournalistiek?

"Voor *De Morgen* versloeg ik allerlei sporten. Bij *HLN* moet je een sport kiezen: of wielrennen, of voetbal, en *that's it*. Een matchverslag gaat altijd over hetzelfde, natuurlijk: winnen, verliezen of gelijk spelen, goed of slecht verdedigen, goed of slecht aanvallen. Maar als ik een trainer interview die alleenstaande vader is, dan wil ik weten hoe hij dat rond krijgt en hoe hij omgaat met stress. Dat boeit me meer dan de redenen waarom Gent verloren of gewonnen heeft. Alles wat *naast* het veld gebeurt, beïnvloedt wat er *op* het veld gebeurt. Ik wil voetbal opentrekken, me niet beperken tot het tactische – dat kan iedereen. Ik wil een menselijk verhaal brengen."

Levert die invalshoek diepzinnige gesprekken op?

"Soms wel. De meeste *verhaalkes* van voetballers lijken wel op elkaar, en zeker die van de buitenlandse spelers die ons voetbal overspoelen. Kort door de bocht gaat het altijd over een arme jongen die op straat ging *sjotten* met een zelf gemaakte bal, ontdekt werd, naar Europa vertrok, en hier rijk werd. Veel voetballers zijn ook niet lang naar school geweest, en grote filosofen zitten daar meestal niet tussen. Ze leven in hun eigen wereld, en hebben soms geen benul van het gewone leven of normale lonen. Als je hun trainingen trouwens vergelijkt met die wielrenners of atleten, dan zijn het luie mensen. Voetbal is meer entertainment dan sport."

Hoe zou je voetbaljournalistiek situeren binnen het vak?

"Oei, dat is gevaarlijk terrein! Op sportjournalisten wordt soms neergekeken, collega's denken vaak dat we domme cultuurbarbaren zijn. Ik spreek dat met klem tegen. Ik ben ook wel historica, hè. Het is wel zo dat sportjournalisten zich snel laten meegeslepen door hun onderwerp. Dat is gevaarlijk, want waar trek je de lijn? Objectief blijven wordt dan een moeilijke evenwichtsoefening. En dat is dan weer een van *mijn* sterke punten: ik ben nooit een grote fan geweest van een voetbalclub of een voetballer, mijn passie ligt in het schrijven, en dat kan even goed over het Europese beleid gaan."

Je boek *Speelgoed*, waarin je onder meer pikante berichtjes onthult die voetballers je stuurden, heeft veel van een afrekening met de voetbalwereld.

"Toch niet, het gaat over alles wat zich achter de coulissen van het voetbal afspeelt. Daar is kritiek op gekomen van vier of vijf mensen, die het boek niet hebben gelezen. Maar een journalist van *Dag Allemaal* heeft die dan om hun mening gevraagd en die klakkeloos overgenomen. Daarna heeft een deel van de pers dat ook gebracht en opgepompt. Maar dat is toch geen journalistiek? Die anonieme sms'jes op het einde van het boek zijn uit hun context gehaald en opgeblazen. Terwijl ze niet meer waren dan een *uitsmijterke*. Het illus-

treert alleen maar hoe dat wereldje een voetbaljournaliste benadert. Iedereen is daarop gesprongen, maar mijn boek gàt daar niet over. Het is een genuanceerd en goed verhaal over de voetbalwereld. De journalistiek gaat de verkeerde richting uit met dat soort incorrecte, opgeklapte berichtgeving."

Toch trek je in je boek fel van leer tegen een hoop mannen. Vind je het zelf een journalistiek werkstuk?

"Absoluut. Alles wat erin staat, heb ik zelf beleefd of komt uit mijn interviews. Alles is waar gebeurd, correct en onderbouwd. Vandaar ook dat ik nu als journalist niet word verketterd in de voetbalwereld. Er waren een paar mensen 'ongelukkig' over mijn boek, maar verder niets. Heb ik bruggen verbrand? Dat kan. Maar waarom zou ik mijn visie op de voetbalwereld niet mogen geven? Hans Vandeweghe beweert in zijn column dat mijn boek het einde van mijn journalistieke carrière betekent. Dus ga ik nu eens bewijzen dat hij ongelijk heeft."

Zou je het zien zitten om je beroep uit te oefenen als je een gezin had?

(*Zucht*) "Dat is een moeilijke, ik heb momenteel geen kinderen. Zondag was mijn *metekindje* op bezoek, en dat was plezierig. Maar op het einde van de dag vroeg ik me toch af of ik met een kind in huis nog behoorlijk zou kunnen schrijven."

We zien wel. Of misschien moet ik toch maar een rijke voetballer aan de haak slaan en een *WAG* worden (*schatert*). *Goh*, door zo lang mee te draaien in dit vak ben ik hard en rationeel geworden. Mijn leven is afgestemd op mijn werk, ook in het weekend, en mannen kunnen dat niet aan. De afgelopen jaren zijn daar al

twee relaties op stukgelopen. Ik leid nu eenmaal een mannenleven, en wil niet constant strijd moeten voeren om te *mogen* werken of voortdurend moeten uitleggen waarom ik 's avonds laat nog naar *Extra Time* of *Stadion* kijk. Mannelijke collega's hebben een vrouw die vrede heeft met hun job en thuis alles regelt. Ik doe *zelf* het huishouden en kan 's avonds niet thuis komen en met mijn voeten onder de tafel gaan zitten. Zo heb ik vele jaren, ik ga niet zeggen *verloren*, maar toch heel hard gewerkt. Het was alsof er niks anders bestond. Privé zal ik daardoor wel wat hebben gemist. Maar het heeft mij ook strijdbaar gemaakt, en goed in wat ik doe. Het heeft me toegelaten naam te maken, en daardoor geraak ik nu ook makkelijker aan werk."

Hoe zie je je toekomst?

"Ik hoor altijd dat ik heel goed overkom op tv, en toen ik nog studeerde zei ik al dat ik de eerste vrouw wilde zijn die *Stadion* presenteert. Vandaag zit daar nog altijd een man, dus die ambitie blijft. Wij, vrouwen, kunnen dat ook, en het wordt tijd dat we dat conservatief mannenbastion doorbreken. Steeds meer vrouwen kijken naar voetbal, maar dat weerspiegelt zich niet in de programma's, omdat sportjournalisten dat negeren. Misschien moet ik daar een voortrekkersrol spelen, en een mentaliteitswijziging teweegbrengen. Hoe dan ook blijft journalistiek voor mij het *schoonste* beroep dat er is. Alleen weet ik niet of ik het zal uithouden tot ik 67 ben. Journalisten zullen nog harder moeten vechten om te overleven dan vandaag – zeker freelancers. De concurrentie is groot en iedere mens is een wolf voor zijn medemens, hè. Maar toch voel ik me nu gelukkiger dan toen ik nog vast in dienst was."

'Mijn objectiviteit als voetbalverslaggever is een van mijn sterke punten. Ik ben nooit een grote fan geweest van een voetbalclub of een voetballer, mijn passie ligt in het schrijven.'

Beslissing over de klacht van Lyndsey Pfaff tegen *TV Familie*, Greg Lievens en Tineke Van Den Eynde

Met een mail van 3 april 2013 dient mevrouw Lyndsey Pfaff een klacht in tegen *TV Familie*, hoofdredacteur Greg Lievens en journaliste Tineke Van Den Eynde. Aanleiding is een artikel in *TV Familie* van 3 april 2013 onder de titel 'Lyndsey Pfaff tussen twee vuren. Wie zal zij volgen: Dave of Jean-Marie?'. (...)

DE FEITEN

Het artikel gaat over de rol van Lyndsey Pfaff en haar echtgenoot Dave Volders in het makelaarskantoor Accént in Brasschaat. Het kantoor is opgericht door het echtpaar en hun burens, die de eigenlijke investeerders waren, en ook Jean-Marie Pfaff, de vader van Lyndsey, zou geïnvesteerd hebben. De burens-investeerders trokken zich na een jaar terug uit de zaak, volgens het artikel wegens conflicten tussen de twee koppels. Tot ongenoegen van Dave Volders zou vervolgens Jean-Marie Pfaff de touwtjes in handen genomen hebben. Door strubbelingen tussen beiden staat volgens het artikel Lyndsey Pfaff voor de keuze tussen haar echtgenoot en haar vader. Verder schrijft *TV Familie* dat het vertrek van de burens-investeerders ook leidde tot een gebrek aan ervaring in het vastgoedkantoor.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klaagster noemt het artikel lasterlijk en zegt dat het meer gebaseerd is op insinuaties dan op feiten. Ze erkent dat zij en haar echtgenoot lange tijd publieke figuren waren, onder meer door het televisieprogramma *De Pfaffs*, maar ze voegt daaraan toe dat ze al drie jaar de media bewust afhouden, publieke gebeurtenissen mijden en geen interviews meer geven, onder meer vanwege het vastgoedkantoor dat ze hebben opgericht. *TV Familie* weigert dat volgens haar te erkennen.

Volgens het echtpaar Volders-Pfaff was en is er helemaal geen conflict met hun gewezen zakenpartners. De burens trokken zich terug uit het kantoor vanwege persoonlijke en gezondheidsproblemen van de man. Uit respect voor hun privacy wensten noch wij, noch zichzelf, daarover te communiceren, zegt klaagster. *TV Familie* leidt daaruit onterecht af dat we iets te verbergen hebben en versterkt die indruk nog door de titel op de cover: 'Dit potje willen ze gedekt houden ...'.

Ook tussen Dave Volders en Jean-Marie Pfaff is er volgens klaagster nooit ruzie geweest, laat staan dat Lyndsey Pfaff daardoor zou moeten kiezen tussen haar man en haar vader. De insinuaties daarover, en de titel op de cover, 'Kiezen tussen haar man en haar vader', vindt klaagster ongehoord, en bovendien schadelijk voor haar minderjarige kinderen. Klaagster twijfelt ook aan de bronnen van *TV Familie*.

De bewering dat er binnen het vastgoedkantoor geen ervaring meer is na het vertrek van de burens, is schadelijk en onwaar. Jean-Marie Pfaff heeft al dertig jaar een erkenningsnummer als vastgoedmakelaar.

Klaagster geeft ten slotte toe dat *TV Familie* bij de opstart van

het kantoor een artikel publiceerde wat bijkomende publiciteit betekende, maar dat gebeurde op vraag van *TV Familie* en niet op ons verzoek, zegt ze.

TV Familie zegt dat het zijn bronnen niet bekend kan maken, maar dat de basisinformatie uit het artikel klopt. De burens-investeerders hebben zich teruggetrokken en de interne structuur van het vastgoedkantoor is aangepast. De journalist heeft daarover, overeenkomstig het principe van woord en wederwoord, een reactie gevraagd aan Lyndsey Pfaff en die ook weergegeven.

Het artikel stelt het vastgoedkantoor ook niet in een slecht daglicht en trekt de zakelijke capaciteiten van het echtpaar Volders-Pfaff en Jean-Marie Pfaff niet in twijfel.

De spanningen tussen Dave Volders en Jean-Marie Pfaff zijn volgens *TV Familie* eigen aan elke professionele omgeving. Het artikel kaart dat alleen aan en doet dat steeds in de voorwaardelijke wijs. Nergens wordt gezegd dat dit al tot conflicten heeft geleid binnen de familie. Ook de beweringen over conflicten tussen het echtpaar Volders-Pfaff en de burens-investeerders zijn steeds voorwaardelijk gesteld.

Ten slotte argumenteert *TV Familie* dat Lyndsey Pfaff, Dave Volders en Jean-Marie Pfaff publieke figuren zijn die de media steeds hebben opgezocht, ook bij de opstart van hun vastgoedkantoor. Bij slecht nieuws argumenteren dat het gaat om privé zaken, is volgens *TV Familie* intellectueel incorrect.

BESLISSING

Het artikel suggereert in de voorwaardelijke wijs een conflict tussen Dave Volders en Jean-Marie Pfaff en stelt vervolgens de vraag voor wie Lyndsey Pfaff desgevallend zou kiezen. De titel 'Tussen twee vuren' en de cover 'Kiezen tussen haar man en haar vader' stellen het mogelijke conflict en de keuze die Lyndsey Pfaff zou moeten maken stellig en affirmatief voor, wat niet strookt met de inhoud van het artikel. Artikel 3 van de code bepaalt: 'De journalist schraapt of verdraait geen essentiële informatie'.

Op basis van het feit dat de betrokken partijen geen commentaar willen geven bij de terugtrekking van de burens-investeerders uit het vastgoedkantoor, suggereert *TV Familie* dat er ruzie is en dat er 'een potje gedekt moet blijven'. Het magazine maakt niet aannemelijk dat het andere redenen voor de terugtrekking, met name persoonlijke en gezondheidsproblemen van de zakenpartner, voldoende onderzocht en gecheckt heeft. Artikel 2 van de code bepaalt: 'De journalist checkt de waarachtigheid van de informatie'.

Het feit dat Lyndsey Pfaff en Dave Volders publieke figuren zijn, betekent niet dat bovenstaande artikels uit de code niet zouden gelden.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is gegrond.

Brussel, 11 december 2014

Beslissing over de klacht van Dirk Draulans en Knack tegen *Het Nieuwsblad*

Met een brief van 20 maart 2014 dient de heer Dirk Draulans namens hemzelf en namens *Knack* een klacht in tegen *Het Nieuwsblad*. Aanleiding is een artikel in *Het Nieuwsblad* van 20 februari 2014 onder de titel 'Ruzie over panda's begint opnieuw: "Bij Pairi Daiza zijn het profiteurs"'. Redactiemanager Toon van den Meijdenberg antwoordt met een brief van 29 augustus 2014. Dirk Draulans repliceert met een brief van 14 oktober 2014. De Raad voor de Journalistiek spreekt zich, met akkoord van partijen, uit op basis van de schriftelijke stukken zonder een hoorzitting te houden.

DE FEITEN

Journalist Dirk Draulans schrijft een artikel in *Knack* van 19 februari 2014 onder de titel 'De panda oorlog. Waalse dierenparken daagt Antwerpse Zoo uit', over de concurrentie en de wederzijdse verwijten tussen de Zoo van Antwerpen en Pairi Daiza in het Waalse Brugelette. Draulans interviewt in het artikel directeur Dries Herpoelaert van de Antwerpse Zoo en oprichter en CEO Eric Domb van Pairi Daiza. Daags nadien publiceert *Het Nieuwsblad* een gelijkaardig artikel waarin dezelfde heren aan het woord komen onder de titel 'Ruzie over panda's begint opnieuw: "Bij Pairi Daiza zijn het profiteurs"'.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klager zegt dat nagenoeg de volledige inhoud van het artikel in *Het Nieuwsblad*, samen met de titel en twee streamers, gebaseerd zijn op zijn artikel in *Knack*. Vier lange citaten zijn zonder bronvermelding letterlijk overgenomen. Daarom is er volgens klager sprake van plagiaat.

Hij vindt ook dat *Het Nieuwsblad* te laat en onvoldoende heeft gereageerd op het ontbreken van de bronvermelding, terwijl de krant volgens klager al op de dag van publicatie wist dat er een fout was gemaakt. Er kwam pas een reactie nadat klager zelf *Het Nieuwsblad* wegens plagiaat had aangeklaagd op de website van *Knack*. Na die publicatie verontschuldigde de hoofdredactie van *Het Nieuwsblad* zich en sprak van een intern misverstand, waardoor de bronvermelding zou zijn weggevallen. Volgens klager gebeurde die schrapping bewust. *Het Nieuwsblad* publiceerde twee dagen na het omstreden artikel een korte tekst met excuses. Klager noemt die reactie onvoldoende en laattijdig.

Het Nieuwsblad betwist niet dat er een fout is gemaakt, maar zegt dat ze niet bewust gebeurde en dat er bijgevolg geen sprake is van plagiaat. De journalist probeerde de directeurs van de twee dierenparken te bereiken, maar zij verwezen naar het artikel in *Knack*. De journalist kon dan ook niet anders dan zich te baseren op de uitspraken van de directeurs in *Knack*. Het oorspronkelijke artikel vermeldde *Knack* twee maal als bron, maar door de snelheid van werken en door een intern misverstand is die bronvermelding in het uiteindelijke artikel volledig weggevallen. *Het Nieuwsblad* bevestigt dat bronvermelding nodig is en dat de schrapping niet had mogen gebeuren, maar betoogt tegelijk dat het daarvoor zijn excuses heeft aangeboden, en dat de krant de fout gecorrigeerd heeft door die excuses ook te publiceren.

De krant vraagt zich daarom af wat klager met zijn klacht bij de Raad voor de Journalistiek nog wil bereiken.

BESLISSING

Een vergelijking van de twee artikels maakt duidelijk dat de inhoud van het artikel in *Het Nieuwsblad* nagenoeg volledig gebaseerd is op het artikel in *Knack* en dat vier citaten zo goed als letterlijk zijn overgenomen. *Knack* wordt nergens als bron vermeld. Artikel 18 van de code bepaalt: 'De journalist pleegt geen plagiaat'. Tegelijk bepaalt de code dat fouten

Panda Hao Hao uit Pairi Daiza

(foto Mélanie Wenger /PhotoNews)

loyaal worden rechtgezet. De door *Het Nieuwsblad* gepubliceerde excuses beschouwt de Raad in dit geval van flagrant plagiaat als onvoldoende.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is gegrond.

Brussel, 11 december 2014

De Raad voor de Journalistiek deed een gelijkkluidende uitspraak over een parallelle klacht van Dirk Draulans en *Knack* tegen *De Standaard*, die de panda-berichtgeving van *Het Nieuwsblad* overnam. Zie www.rvdj.be.

Mens achter het nieuws

Sport-bolleboos Marcel COPPENS (67): 'Vriendschap is de rode draad in mijn leven'

Jan Backx

Zijn bakermat is het Antwerpse Zuid. Op amper enkele straten afstand resideerde ooit Willem Elsschot, en om het hoekje woonde één van diens zonen. "We hadden hetzelfde huisnummer, en de postbode vergiste zich soms tussen de Korte Van Peltstraat en de gewone Van Peltstraat. Zo moesten we geregeld pendelen met mekaar's correspondentie. Mijn pa werkte bij de belastingen, en hielp zoon Elsschot ook wel eens met diens aangifte. Er werd dan niet bedankt met het klassieke doosje pralines, maar met een gesigneerde Willem Elsschot."

Sportjournalist Marcel Coppens (67) is een gezellige verteller. Dik vier decennia sportgeschiedenis heeft hij vanop de eerste rij beleefd. De microbe manifesteerde zich op zijn twaalfde. Als collegengetje won hij de *prijs van de jonge sportjournalist*, een initiatief van *Gazet van Antwerpen*. "Ik had blijkbaar een mooi voetbalverslag geschreven", vertelt Marcel. "De beloning was een reis naar de Rotterdamse Kuip, waar toen één van de fameuze Holland-België-wedstrijden op de affiche stond. België kreeg een *klopping* van 9-1, met de legendarische Rik Coppens als aanvoerder. Géén familie overigens."

Toch maakte de jonge Marcel eerst nog een professioneel ommetje. Hij werd regent Nederlands-geschiedenis, en stond twaalf jaar voor het bord aan het Antwerpse Van Celst-instituut, een intussen verdwenen meisjesschool. In 1978 veranderde hij van koers. "Ik legde een examentje af bij *Gazet van Antwerpen*, en mocht mee timmeren aan de sportberichtgeving. Regiochef Jos Van Landeghem maakte meteen grote indruk: een wielervanaat, die een garagebox had gehuurd om zijn persoonlijk archief in onder te brengen. Ik debuteerde met artikels gaande van wielrennen tot worstelen, en mocht me toeleggen op voetbalploeg Berchem Sport, hier gekend als *den Barchoem*. Mijn vader had er ooit in *de goal* gestaan, en Rik Coppens was er de trainer."

Een jaartje was hij *soirist* op de Brusselse redactie van *Het Nieuwsblad*, maar in 1980 stelde *GvA* Marcel een vast contract voor. Daar kreeg hij de nevensporten toebedeeld. "Het bracht me metertijd een groot respect bij voor atleten die in minder populaire disciplines zwoegen. Topzwemmers bij-

voorbeeld, die heel gedisciplineerd voor en na hun dagelijkse broodwinning of studies baantjes trekken."

Wat zijn zijn mooiste herinneringen als journalist? "Australië 1991", is het antwoord. "Ik volgde het WK-zwemmen in Perth, genoot van het Australian Open in Melbourne, aanschouwde *en passant* de kleurenpracht van koraalriffen, en als kers op de taart smulde ik van de Davis Cup in Perth. Maar al het andere was ook mooi, hoor. In 1996 zag ik Fredje Deburghgraeve winnen op de Olympische Spelen van Atlanta. Ulla Werbrouck kaapte er dat weekend ook een gouden medaille weg. Basketvalverslaggeving bracht me naar Albanië. En ik volgde twee keer de Ronde van Frankrijk. Ik denk dat de solidariteit onder collega-journalisten, ook al is ze soms noodgedwongen, het grootste is in het wielrennen."

En dan, in 1996, werd Marcel Coppens zelfstandig journalist. Hoe dat kwam? "Hard maar simpel", zegt hij. "GvA werd overgenomen door Concentra, en 127 mensen werden aan de deur gezet. Ik was erbij. Mijn koffer van Atlanta was nog maar net uitgepakt... Via een collega-vriend ging ik schrijven voor *De Morgen*. Na negen jaar ook

daar een koude douche: synergie, de krant ging de sportverslagen van *Het Laatste Nieuws* overnemen. Dankzij een andere collega-vriend - vriendschap is trouwens een rode draad in mijn leven - was ik nog actief voor *Het Nieuwsblad*. Ik volgde er Beerschot en... Berchem. De cirkel was dus rond. Momenteel schrijf ik alleen nog voor het magazine en de website van de volleybalbond."

Zélf een sport beoefend, Marcel? "Ja hoor, tot mijn 62ste heb ik gekorfbald in het Antwerpse Kielpark. Maar wat hobby's betreft, ben ik teruggekeerd naar mijn *roots* als schooljongen: op het podium staan in het koor van de Zingende Wandelkring, dat al een eeuw actief is. We scoren in DeSingel en het Amsterdams Concertgebouw, met kleppers als Carl Orff en Gustav Mahler. Ook sympathieke jazz-concertjes in Antwerpse kroegjes mag ik trouwens smaken. Maar niet als de kleinkinderen bomp Marcel mobiliseren, natuurlijk: daarvoor moet alles wijken!"

(foto Laurie Dieffembaq /Belga)

Onder embargo

De redactie van *Gazet van Antwerpen* heeft een nieuwe redactieraad gekozen. Hij bestaat uit **Maaïke Floor**, **Paul Hendrickx**, **Yves Peeters**, **Dennis Van Damme** en **Gie Van Roosbroeck**. Gie werd tevens bevestigd in zijn functie van VVJ-afgevaardigde.

In het kader van de Mediahuisfusie staat ook bij *Het Nieuwsblad* een redactieraad in de steigers. Opvallend veel, ook jongere, collega's boden zich alvast aan.

Niet **Johan Cauwels** alleszins, want hij stopt als redactiechef bij *De Gentenaar*, wat hij bijna 4 jaar was. De dagelijkse leiding van de titel komt in handen van **Annelies Rutten** en **Greet Vanderhoeven**.

En **Bert Claerhout** (65) gaat met pensioen als hoofdredacteur van *Kerk&Leven*. Het blad van de katholieke gemeenschap zoekt een opvolger, die zich nog tot 15 januari 2015 kan aanmelden bij uitgeverij Halewijn.

Jonas Muylaert verlaat de VRT, waar hij sinds 2008 voor respectievelijk *De Ochtend* en *TerZake* werkte, en wordt chef politiek bij *De Morgen*. Als zodanig volgt hij **Bart Eeckhout** op, die zich meer gaat toeleggen op het schrijven van grote verhalen.

Met **Luc De Vos** verliest ook de Vlaamse journalistiek een beetje een collega. De betreurde Gorki-voorman publiceerde regelmatig columns in kranten en magazines. Dat is dan nog zonder zijn vele songteksten gerekend, die meer dan eens dienden als krantenkop of motief van een standpunt of opiniestuk.

De middenstand regeert het land, jawel. Eens de heldentocht in de file gestreden is toch. En hoe vaak verwerkten we in onze artikelen niet dat *sterren komen, sterren gaan*?

Ook **Leo De Bock** is door een rechtbank veroordeeld voor onthullingen die hij deed over reality tv. In een *Humo*-interview begin 2012 bevestigde Leo de getuigenissen van Marc Hoogsteyns over het bedrog van reality tv en wanpraktijken zoals drugsmokkel, dodelijke ongevallen en vluchtmisdrijf. Onder meer **Kanakna** ging zich daaraan te buiten, volgens Hoogsteyns en De Bock. Die konden dat overigens weten, want ze waren jarenlang actief bij dat productiehuis.

Eertijds Kanakna-baas **Ludo Poppe** liet het daar niet bij, en diende huizenhoge schadeclaims in tegen het tweetal voor laster en eerroof. En nu werd, na **Marc Hoogsteyns** vorig jaar, dus ook Leo De Bock veroordeeld tot een schadevergoeding van 25.000 euro, plus de gerechtskosten. In beide gevallen oordeelde de rechtbank dat de klokkenluiders hun verhalen onvoldoende konden hardmaken.

De kuiperijen achter reality tv maken al vele jaren het voorwerp uit van debat. In 2012 zette de commissie Media van het **Vlaams Parlement** het thema op de agenda. Even later ondertekenden alle Vlaamse omroepen en productiehuisen een charter voor een grotere integriteit bij het maken van non-fictieprogramma's.

Ludo Poppe van Kanakna valt klokkenluiders Hoogsteyns en De Bock evenwel aan op een paar punctuele verklaringen – over drugsmisbruik en drugsmokkel, dodelijke ongevallen en vluchtmisdrijf – die ze niet zouden bewijzen. De twee getuigen van hun kant zien zich beperkt in hun bewijsvoering door de terughoudendheid en zelfs valse verklaringen van andere betrokkenen en getuigen. **Hoger beroep** – en desnoods meer – zal het conflict verder moeten uitklaren.

En nog gerechtelijke toestanden. **Ilse De Meulemeester**, ex-miss België en vandaag aan het werk als interieurvormgeefster, eist van *Story* liefst anderhalf miljoen euro schadevergoeding na artikels over financiële en amoureuze verwickelingen. De Meulemeester voert aan dat ze zich sinds enkele jaren uit de publieke belangstelling heeft teruggetrokken, en als ex-BV aanspraak kan maken op privacy.

Frederik De Swaef, hoofdredacteur van *Story*, ziet dat anders en zegt alle vertrouwen te hebben in het gerecht. "Tot nu toe zijn de weinige rechtszaken tegen *Story* altijd in ons voordeel uitgesproken", aldus de hoofdredacteur in *Het Nieuwsblad*.

Het parket van Brussel vervolgt advocaat **Laurent Arnauts** voor het lekken naar de pers van informatie uit het strafdossier tegen zeven kopstukken van het vroegere Fortis. Dat meldt *De Tijd*. Arnauts verdedigt gedupeerde beleggers die zich burgerlijke partij stelden tegen Fortis. Zelf ontkent de advocaat met klem dat hij zich zou hebben schuldig gemaakt aan enig misbruik van zijn inzage-recht in het strafdossier.

Bij al dat gerechtelijk geweld tegen journalisten en hun bronnen is het nieuwe *Handboek Mediarecht* van **Dirk Voorhoof** en **Peggy Valcke**, hoogleraren in respectievelijk Gent en Leuven, meer dan welgekomen. Het gaat al om de vierde editie, en het werk blijft een onmisbare baken voor iedereen die in de (nieuws)mediasector actief is.

Marc Dupain, voormalig nieuwsanker bij VTM, is sinds 1 december directeur business development bij het communicatiebedrijf RCA Group in Hasselt. Na zijn vertrek bij MediaLaan in 2012, werkte hij eerst nog twee jaar als zelfstandig consultant en mediatrainer.

Journalisten zijn de leraren van het volk, weten we, en dus is het maar een kleine stap van de media naar het onderwijs. Zo is **Mark Coenen** (56), na een steile carrière van 30 jaar bij de VRT, nu behalve mediaconsulent ook opleidingshoofd van de afdeling Journalistiek aan de hogeschool PXL in Hasselt.

En **Mark Uytterhoeven** (57) is sinds kort docent in het schrijven en lezen van teksten voor televisie, aan de opleiding Journalistiek van de Thomas More hogeschool in Mechelen.

Verdwijnen de levensbeschouwelijke uitzendingen straks van het VRT-scherf? Als het van minister van Media Sven Gatz (Open VLD) afhangt, mogelijk wel. Maar alvast **Lichtpunt** klom in de pen, met een vurig pleidooi voor behoud. Volgens directeur **Wim Van Rompaey** vervult Lichtpunt met unieke en relevante documentaires en interviews wel degelijk een onvervangbare rol in het televisie-aanbod.

Het Leuvens studentenblad **Veto**, dat de Vlaamse media regelmatig vergast op primers over het reilen en zeilen aan de KU Leuven, bestaat 40 jaar. Naar aanleiding daarvan schreef gewezen hoofdredacteur **Jelle Mampaey** het boek *'Wij maken het nieuws. De kritische pen van Veto.'*

In 40 hoofdstukjes wordt niet enkel de geschiedenis van *Veto* verteld, maar ook die van de georganiseerde studentenbeweging in Leuven. Heel wat beroepsjournalisten hebben in het blad hun eerste schrijfsels gepubliceerd. Op het voorplat prijkt trouwens een foto van de vroegere *Veto*-redacteurs **Walter Pauli** en **Stef Wauters**, toen die in 1990 een interview afnamen van toenmalig Onderwijsminister Daniel Coens.

Ook **Ilse De Witte**, **Bart Eeckhout**, **Luc Baltussen**, **Steven Van Garsse**, **Pol Deltour**, **Luc Vanheerentals** en ongetwijfeld nog andere actieve journalisten schreven in hun jongere jaren voor het blad.

API (de Association de la Presse Internationale), of zo u wil IPA (de International Press Association) heeft een nieuwe voorzitter: de Duitser **Tom Weingärtner** van openbare omroep ARD. En ook een nieuwe ondervoorzitter: **Kris Van Haver** van *De Tijd*.

API-IPA verenigt de ruim duizend buitenlandse, maar ook Belgische journalisten die de Europese instellingen en de NAVO volgen. Tom Weingärtner volgt als voorzitter de Ierse Ann Cahill op. Secretaris-generaal van API-IPA is de Nederlander **Hans de Bruijn**.

Word (opnieuw) lid van de VVJ /AVBB

(het blijft nu eenmaal hard nodig)

Waarom lid van de beroepsunie VVJ ?

Door de VVJ krijg je als journalist **toegangs- en andere werkfaciliteiten** bij allerlei evenementen.

Door de VVJ krijg je essentiële **informatie** via het magazine 'De Journalist', de website 'journalist.be' en de jaarlijkse 'JournalistenAgenda'.

Door de VVJ krijg je **service-op-maat** in verband met je journalistenstatuut.

Door de VVJ is de wet ter bescherming van het journalistiek **bronnengeheim** er gekomen (en is ze ondertussen niet alweer afgeschaft).

Door de VVJ genieten beroepsjournalisten en stagiairs van diverse **materiële voordelen**, zoals gratis openbaar vervoer (onder voorbehoud).

Door de VVJ is er blijvende actie voor de nood aan **behoorlijk bezette en onafhankelijke redacties**.

Door de VVJ is er blijvende aandacht voor behoorlijke **lonen en vergoedingen** voor journalisten.

Door de VVJ heb je als **freelancejournalist** minstens enig houvast.

Door de VVJ zijn de gigantische **werkdruk** en de levenskwaliteit van journalisten een item.

Door de VVJ beschikken veel redacties over **redactieraden** en vaste aanspreekpunten in de figuur van **redactie-délégué's**.

Door de VVJ is het aanvullend **journalistenpensioen** voor loontrekkende beroepsjournalisten niet allang afgeschaft.

Door de VVJ en haar auteursrechtenmaatschappij JAM geldt er voor **auteursrechten** een voordelig belastingtarief.

Lidgelden / bijdragen 2015

	€
Beroepsjournalist	115
* eventueel: waarborg autopersplaat	* 40
Beroepsjournalist die geen lid van de VVJ wil worden:	
- validatievignet perskaart	50
* waarborg autopersplaat	40
* validatievignet autopersplaat	50
Stagiair	80
Erelid (oud-journalist)	60
Persmedewerker (journalist in bijberoep)	65
Docent journalistiek	60
Student journalistiek	50
Technicus (T-kaart)	65

Alle informatie op www.journalist.be

U vindt een betalingsformulier bij dit nummer van De Journalist